יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

הײנט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 196 | Łódź, Czwartek, 22 sierpnia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ״ג מנחם אב תרצ״ה | № 196

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

צווייטער טאג פון ציוניסטישען קאנגרעס

רעפעראטען פון בן גוריון און פראפ. בראדעצקי

לוצערן, 21 (יט״א טעלעגראפיש)

היינט 11 פארמיטאג האט זיך אנגעהויבען די ערשטע זיצונג פון קאנגרעס. דעם פארזיץ האט געפיהרט פרעז. נחום סאקאלאוו. דעם בעריכט פון קאנגרעס־געריכט האט אפגעגעבען אדוו. גראַ־נעמאן.

אין זאל בעווייזט זיך ד״ר חיים ווייצמאן. פרעז. סאקאלאוו בעגריסט ווייצמאנ׳ען אין נאמען פון קאנגרעס. די דעלעגאטען מאכען איהם שטור־מישע אוואציעס. ווייצמאן פארנעמט אנ׳ארט צווי־שען די דעלעגאטען.

דאס ווארט בעקומט דאן בן־גריון. אין א 2 שעה׳דיגען רעפעראט שטעלט ער זיך אפ אויף דער לאגע פון יודענטום. דאס יודענטום — זאגט בן־גריון — לעבט איצט איבער פערשידענע סכנות. ס׳דראהט א געפאהר פון א וועלט־קריג, די לאגע איז איצט פונקט ווי אין יאהר 1914. מיט 25 יאהר צוריק, זאגט דער רעפערענט, האט דאס רוסיש׳ יודענטום נישט געוואוסט, אז א גרויסער טייל וועט אפגעריסען ווערען פון יודישען פאלק. דער רעפערענט דריקט דערביי אויס די האפנונג, אז די אפגעריסענע וועלען ווידער פארבינדען ווערען מיט׳ן וועלט־יודענטום.

ווייטער זאגט דער רעפערענט, אז אין ארץ־ישראל וואלטען געקענט איינוואנדער׳ן א מיליאן יודישע משפחות, אין ארץ־ישראל איז דא גענוג פרייער באדען, וואס וואלט געקענט בעארבייט ווע־רען דורך יודען. דאס מוז אבער געלעזט ווע־רען אין ענטשפרעכענדע פארמען.

דער הויפט־פראבלעם אין ארץ־ישראל איז די וואסער־פראגע. מ׳מוז אנשטרענגען אלע כחות צו לעזען די וואסער־פראגע. דאס אויסטריקענען די נאסע באדען־שטחים פון מאלאריע איז פארבונ־דען מיט ריזיגע קאפיטאלען. דער רעדנער רעדט דאן וועגן דער וויכטיגקייט, וואס ס׳קאן שפילען דער ים.

די איצטיגע לאגע איז ענהליך צו דער לאגע פון מיטעלאלטער, די איינציגע האפנונג איז איצט ארץ־ישראל. דער רעדנער בעריהרט נאך א גאנצע רייה וויכטיגע פראבלעמען. וואס דארפען נאך געלעזט ווערען.

די פערשטענדיגונג מיט דער ענגלישער רע־גירונג איז געווען א נויטווענדיגקייט. פערשטענדי־גונג, זאגט בן־גריון, הייסט נישט פעררעט. די פערשטענדיגונג קאן אבער נישט געפיהרט ווערען אויפ׳ן סמך פון „פאפירלעך״.

אין זיין ווייטערדיגען רעפעראט טרעט דער רעדנער שארף ארויס געגען דער ארץ־ישראל־אדמיניסטראציע, וואס שטערט די יודישע עליה. נישט רעכענענדיג זיך מיט די אויפנאהם־מעג־ליכקייטען פון לאנד. די מאנדאטען־מאכט מוז פערקלאגט ווערען פאר דער גאנצער וועלט, ווארום זי בע׳גזלט ביי אונז די מעגליכקייט אריינצוברענגען פיל טויזענדער עולים. מיר וועלען ווייטער מיט־ארבייטען מיט דער רעגירונג, נאר אויב זי וועט אונז מאכען שוועריקייטען וועלען מיר זאגען א שארפען ניין.

אונז, זאגט ווייטער דער רעפערענט, אינ־טערעסירען נישט קיין שום גרופעס, נישט קיין גרופע „א״ און נישט קיין „ב״. ס׳האנדעלט זיך צו געווינען דאס גאנצע יודישע פאלק פאר׳ן ציוניזם, נישט פאר קיין פארטייען.

דער רעדנער ענדיגט זיין רעפעראט מיט א דאנק פאר די נישט־ציוניסטען, וואס זיינען טעטיג אין דער אגענץ.

מאיר גראסמאן טראגט דאן אריין 2 אינ־טערפעלאציעס, ערשטענס, וועגען דעם, וואס עס ווערט נישט אפגעהיטען דער בעשלוס פון פריהער־דיגען קאנגרעס וועגען נישט דערלאזען מונדירטע דעלעגאטען און פארוואס אין זיצונגס־זאל גע־פונט זיך נישט די בלוי־ווייסע פאהן. ד״ר גאלד־מאן ענטפערט אפ גראסמאנען.

נאכמיטאג=זיצונג

אויף דער נאכמיטאג־זיצונג האט געהאלטען א רעפעראט פראפ. בראדעצקי וועגן דער פא־ליטישער טעטיגקייט פון דער עקזעקוטיווע. דער רעדנער גיט איבער, אז די עקזעקוטיווע איז געשטאנען אין כסדר׳דיגען קאנטאקט מיט׳ן קא־לאניאל־אמט, ס׳זענען געפיהרט געווארען געשפרע־כען מיט׳ן קאלאניאל־מיניסטער, די הויפט־גע־שפרעכען זענען געווען וועגען דער סערטיפיקאטען פראגע. ס׳איז אויך ארומגערעדט געווארען דער ארט. 18 פון מאנדאט, וועלכער שטערט די ענטוויק־לונג פון ארץ־ישראל. פיל מאל זענען די פער־שפרעכען אויסגעפאלען לטובת דעם ארץ־ישראל־אויפבוי.

די פיהרער פון ציוניזם וועגען 19=טען ציוניסטישען קאנגרעס און זיינע הויפט=אויפגאבען

אנקעטע פון דער יודישער טעלעגראפען=אגענטור

מ. מ. אוסישקין

וועגען וויכטיגע קאנגרעס=פראבלעמען

לוצערן (יט״א) אין אנ׳אינטערוויו מיט׳ן יט״א־פארשטעהער האט מ. מ. אוסישקין כאראקטע־ריזירט די פראבלעמען פון ציוניסטישען קאנגרעס אין פאלגענדער קורצער פראזע:

— גיט מיר נאך א האלבען מיליאן דונאם לאנד אין א״י, אחדות צווישען יודען און א לעבעדיגע העברעאישע שפראך. אויב דער קאנגרעס וועט פיה־רען צו דער דערגרייכונג פון די דאזיגע דריי זאכען, דאן וועט ער זיין איינער פון די ערפאלגרייכסטע ציו־ניסטישע קאנגרעסען.

דער אלטער ציוניסטישער פיהרער, וועלכער איז איצט פון די צענטראלע פיגורען אויפ׳ן קאנגרעס, האט ערקלערט, אז די בוי־פראגע פאר׳ן ציוניזם און פאר דער יודישער ערא־בערונג פון א״י, איז צו בע־זיצען וואס מעהר באדען. דאס איבריגע, ווי די פרא־גע יא קאאליציאנס - עקזעקוטיווע אדער נישט־קאא־ליציאנס - עקזעקוטיווע, וועט שוין געלעזט ווערען פון זיך אליין, האט אוסישקין געזאגט.

ערקלערונג פון יצחק גרינבוים

לוצערן (יט״א) אויף דער פראגע פון יט״א־פארשטעהער וועגען דער מעגליכקייט פון א קאא־ליציע־עקזעקוטיווע האט יצחק גרינבוים געענטפערט, אז אויך ביז איצט איז די עקזעקוטיווע בעשטאנען פון א קאאליציע, וועלכע האט געארבייט אין האר־מאניע. ער זעהט נישט דעריבער קיין סיבה, פארוואס אויך די נייע עקזעקוטיווע זאל נישט בעשטעהן פון קיין קאאליציע. וואס שייך די ביז־איצטיגע אפא־זיציאנעלע גרופירונגען, איז בלויז אפהענגיג פון זיי אליין אריינגענומען צו ווערען אין דער קאא־ליציע. פערשטענדליך, אויב זיי וועלען מסכים זיין אויף א געוועגליכע ארבייטס־פלאטפארם. עס ווערען געפיהרט אין דער ריכטונג פערהאנדלונגען, אבער וועגען זייער רעזולטאט איז נאך פריהצייטיג צו רע־דען.

אויף דיפראגע וועגען די הויפט־פראבלעמען פון קאנגרעס, ערקלערט י. גרינבוים, אז די טאג־ארדנונג פון קאנגרעס האט די דאזיגע פראגען אנגעצייכענט דאס זענען פאליטישע פראגען, פראגען פון עליה, פינאנסען א. אז. וו. די לעגיסלאטיוו־פראגע וועט גע־ווים בעהאנדעלט ווערען, און עס איז זיכער, אז דער קאנגרעס וועט בעשטעטיגען דעם בעשלוס פון לעצ־טען פראגער קאנגרעס געגען לעגיסלאטיוו־ראט.

י. גרינבוים האלט נישט, אז דער קאנגרעס וועט זיך ספעציעל אפגעבען מיט דער אזוי גערופענער דייטשער פראגע. די פראגע וועגען דער לאגע פון די יודען אין דייטשלאנד ווערט בעהאנדעלט אין דעם רעפעראט איבער דער לאגע פון די יודען אין גאר דער וועלט. דער קאנגרעס בעשעפטיגט זיך נישט ספעציעל מיט גלות־פראבלעמען, און די לאגע אין דייטשלאנד קען איהם דעריבער בלויז אינטערעסי־רען אין שייכות מיט דער עליה פון די דייטשע יודען קיין א״י. צי די דייטשע דעלעגאטען וועלען געפי־נען פאר מעגליך צו זיין אנוועזענד בעת עס וועט בעריהרט ווערען די לאגע פון די יודען אין דייטש־לאנד אדער נישט, וועלען זיי אליין מעגען בע־שטימען.

וועגען ד״ר ווייצמאנ׳ס קאנדידאטור אלס פרעז־זידענט איז איהם דערוויל גארנישט בעוואוסט. די פראגע איז דערוויל נאך נישט אקטועל. י. גרינבוים ווייסט ניש, צי ד״ר ווייצמאן וועט מסכים זיין ארויס צושטעלען זיין קאנדידאטור, יעדענפאלס זעהט נישט גרינבוים קיין שטערונג מצד זיין גרופע, אז די דא־זיגע קאנדידאטור זאל אדורכגעהן.

ערקלערונג פון ד״ר בן=ציון מאסינזאהן

לוצערן (יט״א) אין אנ׳אינטערוויו מיט׳ן פארשטעהער פון יט״א האט דער פיהרער פון וועלט פערבאנד פון אלגעמיינע ציוניסטען, ד״ר בן־ציון מאסינזאהן, אויף דער פראגע פון דער מעגליכקייט פון א קאאליציאנס - עקזעקוטיווע, ערקלערט:

אונזער גרופע האפט, אז עס וועט קומען צו א קאאליציע. די איצטיגע עקזעקוטיווע קען זיך נישט ערלויבען צו פיהרען ווייטער איהר ארבייט אהן א קאאליציע. דיפראגע איזבלויז וועגן דער פראפאר־ציע פון פארשטעהערשאפטען. מיר וועלען אננעה־מען א קאאליציע, אויב מיר וועלען קריגען די גע־העריגע פראפארציאנעלע פערטרעטערשאפט אין דער עקזעקוטיווע.

די פערטרעטערשאפט, וואס מיר וועלען קריגען — האט ד״ר מאסינזאהן פארטגעזעצט — מוז אבער נישט בלויז זיין א פיקטיווע, נאר א פאקטישע. עס מוז פריהער דערגרייכט ווערען א מינימום - פרא־גראם, אויף וועלכען אלע פארטייען זאלען זיך איי־ניגען. בלויז אזא מינימום - פראגראם קען האל־טען די אחדות אין א קאאליציע - עקזעקוטיווע.

מיר זענען גרייט איינצוגעהן אויף א מינימום־פרא־גראם, הגם דאס איז געגען די אינטערעסען פון אונ־זער גרופע. מיר וועלען עס אבער טון, ווייל מיר זע־נען קודם כל ציוניסטען, און די ציוניסטישע איי־ניגקייט איז אונז טייער.

— וועט אייער פראקציע שטימען פאר ד״ר ווייצמאן אלס פרעזידענט?

— אויב מען וועט זיך איינגען אויף א מינימום־פראגראם, איז די פראגע מעהר נישט פון פרינצי־פיעלער בעדייטונג, און אונזער פראקציע וועט שטי־מען פאר ווייצמאנ׳ען, אויב ער וועט קאנדידירען.

— ווי איז די שטעלונג פון אייער פראקציע צו

(ווייטער זעה 9־טע זייט)

ביליגסטער קריז וריעז אויספלוג

צום קאנגרעס

פון דער נייער ציוניסטישער ארגאניזאציע (נ. צ. א.)

אפפאהר מיט דער לאדזער פאבריקס=באהן

דעם 5=טען סעפטעמבער 18[03]

דאס אנקומען קיין וויען דעם 6 סעפטעמבער 6[30] פריה

אפפאהר פון וויען דעם 12=טען סעפטעמבער

פרייז 130.— זל.

פון לאדז קיין וויען און צוריק קיין לאדז מיט פאס און וויזע

עס זענען נויטיג פאלגענדע דאקומענטען:

1) א פאס, 2) 2 פאטאגראפיעס, 3) מיליטער=ביכעל.

איינשרייבונגען ווערען שוין אנגענומען אין אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט״ פיעטריקאווער 21, טעלעפאן 224-71, יעדען טאג פון 11 ביז 8 אווענד. צוליב דער געוואלדיג גרויסער פרעקווענץ איז געווינשען וואס פריהער זיך איינצושרייבען.

די איינוואוינער פון פאביאניץ, זגערזש, אלעקסאנדער, טאמאשאוו און פיעטריקאוו, מוזען האבען פון דער סטאראסטווע א דערלויבניש אויף אפצופאהרען קיין אויסלאנד.

די גרויסע קאטאסטראפע אין בערלין

די רעטונגס-ארבייט ווערט געפיהרט אהן איבעררייס

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)

די גרוים פון דער נעכטיגער קאטאסטראפע ביי דעם בוי פון דער אונטערגרונד־באהן, נעבען דעם בראנדענבורגער טויער, שטייגט בעדייטענד איבער די פריהערדיגע השערות. עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז אונטער די שיכטען ערד געפינען זיך נאָך לעבעדיגערהייד - בעגראָבענע 20 ארבייטער. די רעטונגס־אקציע ווערט אָהן אויפהער ווייטער געפירט. עס ארבייטען דערביי 3 סאפיאָרען קאָמפּאַניעס. פון עסען האָט מען אראָפּגעבראכט 12 אויסקוואליפיצירטע בערג־ארבייטער מיט ספּעציעלע מכשירים אויף אויסצוגראָבען פערשאָטענע טונעל־־קאָנסטרוקציעס.

דער קאַנצלער היטלער האָט אסיגנירט פון זיין פּריוואטען פערמעגען 30.000 מארק אויף דער ערשטער שטיצע פאר די משפחות פון די קרבנות.

מינכען, 21 (ספּ. טעל.)

היטלער האָט איבערגעשיקט געבעלס'ן א מיטלײדס־דעפּעשע פאר די קאטאסטראָפע־קרבנות און 50 טויזענד מארק שטיצע.

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)

נאָך דער קאטאסטראָפע מיט דער אונטערערדישער באהן אויף דער געהרינג־שטראסע קענען נאָך בערלין נישט קומען צו זיך. אין דער גאנצער געגענד פון בראנדענבורגער־טויער ביז'ן הינדענבורג־פּלאַץ איז בעשעדיגט געוואָרען די עלעקטרישע אינסטאלאציע, אזוי אז אין דער גאנצער געגענד איז פינסטער. די פּרובען צורעכט צו מאכען די אינסטאלאציע האָבען זיך נישט איינגעגעבען און די גאנצע געגענד ווערט בעלויכטען מיט מיליטער - רעפלעקטאָרען. הונדערטער ארבייטער ארבייטען ביים אָפּרוימען די ערד פון טונעל, די צאָל קרבנות איז נאָך נישט פעסט געשטעלט. געבעלס האָט היינט אין דער פריה פערארדענט אדורכצופיהרען אנ'אפּעל פון די לעבעדיגע ארבייטער, וועלכע זענען געווען בעשעפטיגט ביים בוי, כדי זיך צו דערוויסען וויפיל עס פעהלען. ס'איז מעהר ווי זיכער, אז די 16 פערשיטע ארבייטער לעבען נישט מעהר.

ריזען=שרפה אין בערלין

אפּגעברענט דער שווייצארישער קאנסולאט

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)

אין בנין פון שווייצארישען קאנסולאט אין בערלין איז אויסגעבראָכען א שרפה, וועלכע האָט זיך שנעל פערשפּרייט איבער אלע שטאָקען. די פייערלעשער האָבען געקעמפט מיט די פלאמען איבער 4 שעה. פיר א זייגער פארטאָגס האָט זיך איינגעגעבען צו בעהערשען די לאגע.

די אויבערשטע שטאָקען, וואו ס'האָבען זיך געפינען די רייכע רעפּרעזענטאנץ=זאלען, זענען פערניכטעט געוואָרען דורכ'ן פייער. די נידריגע שטאָקען זענען פערגאָסען געוואָרען מיט וואסער. די אקטען פון קאָנסולאט זענען אָפּגעראטעוועט געוואָרען. 15 פייערלעשער זענען פערסמ'ט געוואָרען דורכ'ן רויך. 10 פון זיי האָט מען געמוזט אָפּפיהרען אין שפּיטאל.

געשלאָסען 4 יודישע קינאָס אין האנאָווער

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)

דער קריין־פילם־אמט אין האנאָווער האָט פעראָרדענט צו שליסען 4 קינאָ'ס, וואָס זייערע אינהאבער זענען יודען. אין די מאָטיווען ווערט געזאָגט, אז זיי האָבען עובר געווען אויף דעם פילם־געזעץ.

קאָנגרעס צו בעקעמפען שרפות

בערלין, 21 (ספּ. טעל.)

אין דרעזדען איז היינט געעפענט געוואָרען דער אינטערנאציאָנאלער קאנגרעס צו קעמפען מיט שרפות אלס וויצע־פרעזעס איז אויסגעוויילט געוואָרען דער פוילישער דעלעגאט, אינזש. טוואַרדאָ.

ענטדעקט א גרויסע שמוגעל-אפערע פון אויטא'ס

פאריז, 21 (ספּ. טעל.)

אויפ'ן צאָל־אמט אין דער פאָרט־שטאָט האוור האָט מען אַנגעטראָפען אויף א גרויסער צאָל־אפערע. ס'האנדעלט זיך וועגען אריבערשמוגלען לוקסוס־אויטאָס קיין פראנקרייך, וועלכע מ'האָט אדורכגעלאָזען אהן צאָל אויפ'ן יסוד פון פאלשע דאָקומענטען. אין דער דאָזיגער אפערע זענען פערמישט פיל הויכע בעאמטע. ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז א גאנצע רייהע בעדייטענדע פּערזענליכקייטען בעזיצען געשמוגעלטע אויטאָס. די שאָדענס פון מלוכה בעטרעפען שווערע מיליאָנען פראנק.

די אמעריקאנער עפענטליכקייט

געגען די ברוטאלע פערפאלגונגען אין דייטשלאנד

ניו־יארק (יט"א) אין פילאדעלפיע איז פארגעקומען א גרויסער מיטינג אין וועלכען עס האָבען זיך בעטייליגט 500 פאָרשטעהער פון פערשידענע קולטורעלע און ווירטשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס. דער מיטינג איז גערופען געוואָרען, כדי אָפּצוגעבען אַ בעריכט וועגען דעם איצטיגען באָיקאָט אויף דייטשע סחורות. און כדי אויסצואַרבייטען אַ פּראָגראַם וועגען דער ווייטערדיגער טעטיגקייט אויף דעם געביט.

אויף דעם מיטינג איז אַרויסגעטרעטען מיט אַ גרויסער רעדע דער גאָווערנער פון פענסילוואַניע דזשאָרזש ביי אורל, וועלכער האָט שטאַרק פּראָטעסטירט געגען די רדיפות אויף יודען, קאַטאָליקען און פּראָטעסטאַנטען אין דייטשלאַנד. „די רדיפה'ת אין דייטשלאנד — האָט דער רעדנער צוג. אנר. געזאָגט — ווערען נישט געמאַכט מיט דעם ווילען פון דעם דייטשען פאָלק, נאָר זענען דער אויסדרוק פון אַ פּאָליטישער גרופּע. ווען דאָס דייטשע פאָלק וועט זיך דערוויסען דעם אמת, וועט היטלער נישט מעהר טאָלערירט ווערען".

ניו־יאָרק (יט"א) דאָס ביוראָ פון „וועטעראַנען פון אויסלענדישע מלחמות" אין קענזאַס סיטי האָט ערקלערט, אז דער פערבאַנד פון די וועטעראַנען איז געגען דעם יוגענד־אָרקעסטער אין אהיא, וואָס קלויבט זיך צו מאַכען איצט א טורנע אין דייטשלאַנד. די וועטעראַנען זאָגען זיך אַרויס געגען דעם טורנע, ווייל נאַצי־דייטשלאַנד בעקעמפט אַלע אַמעריקאַנער פּרינציפּען פון יושר, פרייהייט און דעמאָקראַטיע.

ניו־יאָרק (יט"א) דער וויכטיגסטער אָרגאַן פון די פּראָטעסטאַנטען אין די פאַראייניגטע שטאַטען „קריסטשען סענטשורי", ווענדעט זיך מיט אַנ'אַפּעל צו דער אַמעריקאַנער ספּאָרט־וועלט וועגען מיטווירקען, אַז די אָלימפּישע שפּילען אין יאָהר 1936 זאָלען איבערגעטראָגען ווערען פון בערלין אין [illegible]. דער אַפּעל שטעלט זיך אָפּ אויף די ברוטאַלע פערפאָלגונגען אויף יודען, קאַטאָליקען און פּראָטעסטאַנטען אין „דריטען רייך", דאָס צוריקציהען פון דער אָלימפּיאַדע פון דייטשלאַנד, וועט זיין אַ פערמוטיגונג פאַר די פערפאָלגטע פון די נאַציס.

דער נאַציאָנאַלער קאָמיטעט פון אַמעריקאַנער יוגענד־קאָנגרעס האָט פערעפענטליכט אַ רעזאָלוציע וואָס רופט צו באָיקאָטירען די אָלימפּיאַדע אין בערלין.

טרויער צוליב דער אומגעקומענער ענגלישער שאכיסטין

וואַרשאַ, 21 (טעלעפאָניש)

אַ גרויסען איינדרוק צווישען די שאַכיסטען פון דער גאַנצער וועלט האָט געמאַכט די ידיעה וועגען דער טראַגישער קאַטאַסטראָפע מיט אַנ'אַעראָפּלאַן ביי פויזען, בעת וועלכער ס'איז אומגעקומען די פאַרשטעהערין פון ענגלאַנד אַגנעס סטעפענזען, וועלכע איז געפאָהרען צו דער שאַך־אָלימפּיאַדע קיין וואַרשאַ.

היינט אינדערפריה איז דאָס שפּילען איבערגעריסען געוואָרען. פּולק. שטייפער האָט געהאַלטען אַ רעדע צום אָנדענק פון דער אומגעקומענער און דער פערזאַמעלטער עולם האָט בעעהרט איהר אָנדענק מיט אַ מינוט שטילשווייגען.

דער אָרגאַניזיר־קאָמיטעט פון דער אָלימפּיאַדע האָט איבערגעגעבען אַ קאָנדאָלענץ דער ענגלישער מאַנשאַפט.

א סאוויעטישע דעלעגאציע

אויף די פראנצויזישע מיליטער-מאנעווערעס

ריגא, 21 (ספּ. טעל.)

די סאָוויעטישע פּרעסע טיילט מיט, אַז אין דער נאָהענטסטער צייט פאָהרט קיין פראַנקרייך אַ סאָוויעטישע מיליטער־מיסיע בראש מיט דעם אינספּעקטאָר פון דער סאָוויעטישער מיליטער־אַקאַדעמיע פּידיאַקין. די דעלעגאַציע וועט אַנוועזענד זיין אויף דיהערבסט - מאַנעווערעס פון פראַנצויזישען מיליטער.

גלייכצייטיג וועט אין סעפּטעמבער קומען קיין מאָסקווע אַ פראַנצויזישע מיליטער - דעלעגאַציע בראש מיט'ן גענעראַל לאַסאָ.

אויספלוגען קיין פאלעסטינע פון 630.— זל. אן

ארגאניזירט

„ארביס" פּיעטריקאָווער 18, טעל. 249-33

אויך הנחה־פּעסער קיין משעכאָסלאָוואַקיי און יוגאָסלאַוויע.

אויך קיין עסטרייך.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 149-07

ספּעציאַל־ארצט פאר מאַגען־שוואַכע־בעהאַנדלונג און סעקסועלע בעראַטונג.

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונט.

זונטאג פון 9—1 פאַרמיטאג.

פאַר אונבעמיטעלטע—לעמעשניצע־פרייזען

Dr. Wajnberg

ספּעציאַליסט פאר לונגען, הערץ און סקלעראָז־קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

וואוינט יעצט פּיעטריקאָווער 145.

טעל. 126-02.

נעמט אָן פון 9—10 פריה, 3—5, 8—9 אָוו.

פאַר גאַרד, ביזשוטעריע

און לאַמבאַרד־קוויטען

צאָהלט די העכסטע פרייזען

איזידאָר פיאַלקאַ

פּיעטריקאָווער 7.

Dr. med. Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאַסלען

Piotrkowska 164

Tel. 114-20.

צוריקגעקעהרט

אויפפאָדערונג!

דערמיט פאָדער איך אויף צום לעצטען מאָל דעם ה' וואַרשאַווסקי, פל. וואָלנאָשטשי 3, ווייל ער איז גערופען געוואָרען 2 מאָל צום הרב סעגאַל און איז נישט געקומען, צו קומען אונבעדינגט זונטאַג, דעם 25־טען ד. ח. 8 אָוונט צום הרב סעגאַל, כדי ענטגילטיג צו ערלעדיגען דעם ענין, אין געגענפאַל נעהם איך אָראָפּ פון זיך די פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר די ווייטערדיגע פאָלגען.

מיט אַכטונג

ח. שפּירטוס. לאָדז.

די אלע, וואָס האָבען לעבענס=פערזיכערונגס=פּאָליסען,

וואָס זענען אַ בעווויסע צייט נישט געצאָהלט געוואָרען איז זאָגאַר אַנולירטע קענען ווערען דורך מיר אויפסניי בעגייט און ווייטער גילטיג, אַזוי, אַז דאָס איינגעצאָהלטע געלד זאָל נישט פערלוירען ווערן.

ווענדען זיך:

לאָדז, פּיעטריקאָווער 145, וו. 5

ש. זילבערבערג אויס וואַרשאַ

טעל. 203-94. מינדליך פון 3 ביז 5 נ.מ.

פייער מיט ננבות פערזיכערונג נעמט איך אָן פאַר אַלע פערזיכערונג־געזעלשאַפטען אויף גינסטיגע בעדינגונגען. אַגענטען געזוכט.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק

מיט בעטען פון Dr. Z. Rakowski

פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיג קראַנקע (צוזאַ... אָפּעראַציע א. ז. ר.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פון 9—2 און פון 4—8 אָוונט

Dr. med. Haltrecht

ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־און געשלעכטס קראַנקהייטען

פּיעטריקאָווער 10, טעל. 245-21

נעמט אָן ביז 8 פריה, פון 12 ביז 2 מיטאָג און פון 5—9 אָוו. זונטאָג פון 10—1 בטאָג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פאַר אונבעמיטעלטע לעמעשניצע־פרייזען

Dr. med. Leon Familier

אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען

שערפּליעז 37 (בענעדיקטאַ 6.

שנעל-דרוקעריי בראמבערג

צעגעלניאַנאַ 3. טעל. 255-09

פיהרט אויס:

בריוו־בויגען, קאָנווערטען, רעכנונגען, קוויטאַנציעס, פערלאָבונגס־ און חתונה־קאַרטען, וויזיט־קאַרטען, פּריקאַ־ און קאָנפעקציע־עטיקעטען, שטרימף־באַנדראָלען

ראָזעל מאָדערן ♦♦♦ און שנעל און ביליג

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפיליס און הויט־קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

פּראַנט. 1־טער שטאָק.

נעהמט אָן פון 8—11 און פון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום־טוב פון 9—1 פאַרמיטאָג.

בעזונדערער ווארטע־זאַל פאַר פרויען

ווערקשטעל פון שירעמס און שפּאַציר־שטעקענס

ס. פייגענבוים

לאָדז, נאַרוטאָוויטשאַ 19

עמפּפעהלט אין אַ רייכען אויסוואַהל פון קאָליריטע דאַמען־ און מענער־שירעמס און שטעקענס צו האָנקורענץ־פרייזען

נעמט אָן אַלערליי רעפּעראַטורען פון שירעמס און שטעקענס.

בעקאַנטמאַכונג.

דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז מיין סאָדע־וואַסער־פאַבריק איז איבערגעטראָגען געוואָרען!

אויף פּילסודסקיעגאַ 69

יעדע בעשטעלונג ווערט פּינקטליך ערלעדיגט. מפעצ. קליינע באַלאַנען וואַסער מיט אַיין אויף שבת

טעלעפאָן 190-48. מיט אַכטונג פרידוואַלד

אויטאָגענישע שווייסונגען מעטאַל-בעאַרבייטען שלאָסעריי-אַרבייטען מאַשינען-טיילען און ווערקצייג

פיהרט אויס ביליג

J. REDER, Łódź

ליסטאָפּאַד 11-13

כעמיש=באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום

פ. שאַץ, לאָדז,

פּיעטריקאָווער 37

פיהרט דורך זעמטל. ערצטליכע אַנאַליזען

היינט — זיצונג פון ענגלישען קאבינעט

וועגען דעם איטאליעניש-אביסינישען קאנפליקט

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)
היינט פארטאגס איז מאקדאנאלד געקומען קיין לאנדאן. דער פרעמיער באלדווין און די איבריגע מיניסטארען ווערען ערווארט נאכמיטאג. אלע מיניסטארען אין דער צאהל פון 22 וועלען אנטיילנעהמען אין דער מארגענדיגער קאבינעט-זיצונג.

די עפענטליכע מיינונג דיסקוטירט זעהר לעב-האפט דאס פראבלעם, וואס פארא שטעלונג ענגלאנד וועט אנגעהמען. די הויפט-פראגע איז, צי ענגלאנד וועט זיך דעצידירען און אנווענדען סאנקציעס בנוגע איטאליען אין פאל פון א מלחמה.

ס'איז שוין איצט בעקאנט, אז די מיניסטארען זענען אין דעם ענין נישט איינייג. א טייל מיניס-טארען, בראש מיט מאקדאנאלד'ן, סיימאן, און קריגס-מיניסטער הארלטעם זענען געגען אנווענ-דען סאנקציעס.

אמת, אז די לאגע האט זיך איצט אויף אזוי-פיל געענדערט, אז ס'האנדעלט זיך איצט נאר וועגען ראטעווען דעם פרעסטיזש פון דער פעלקער-ליגע.

דער דאזיגער אומשטאנד וואלט געקענט האבען אן'איינפלוס אויף דעם בעשלוס פון די מיניס-טארען. יעדענפאלס וועלען געמאכט ווערען בע-מיהונגען, אז דער איטאליעניש-אביסינישער קאנ-פליקט זאל לאקאליזירט ווערען אין אפריקא און ס'זאל נישט דערגעהען צו קיין וועלט-מלחמה.

די צווייטע גרופע מיניסטארען מיט אידענען בראש שטרעבט, אז ענגלאנד זאל ווארפען אויף דער וואג-שאל איהר גאנצע אויטאריטעט און אזוי-ארום זאל אויסגעמיטען ווערען א מלחמה. די לינקע קרייזען זענען פאר דער דאזיגער קאנ צעפציע.

די אנהענגער פון סאנקציעס זענען אפילו פאר דער בלאקאדע פון איטאליען. ענגלאנד וויל אבער דעמאלט אנווענדען סאנקציעס, ווען זי וועט נישט בלייבען אליין, זי וויל נישט אליין זיין דער זשאנדארם פון שלום, און דעריבער ליגט דער שליסעל פון שלום איצט אין פאריז. ס'איז מעג-ליך, אז באלדווין אליין זאל פאהרען צו דער סע-סיע פון פעלקער-ליגע-ראט.

לאנדאן, 21 (ספ. טעל.)
דער סדר-היום פון דער היינטיגער קאבינעט-זי-צונג איז: 1) בעריכט פון אידען'ען וועגען דער פא-ריזער קאנפערענץ; 2) די פאליטיק פון דער רעגירונג ביז דער פערזאמלונג פון ראט; 3) דיפראגע פון דער עווענטועלער אפשאפונג פון פערבאט צו ארויספיה-רען געוועהר קיין אביסיניען; 4) פעסטשטעלונג פון דער בריטישער פאליטיק אין זשענעווע; אינסטרוק-ציעס פאר דער בריטישער דעלעגאציע און איהר בע שטאנד.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
די אויפמערקזאמקייט פון דער פראנצויזישער פרעסע איז געווענדעט אויף דער מארגענדיגער זי-צונג פון בריטישען קאבינעט.

דער לאנדאנער קארעספאנדענט פון „עקא דע פאריז" שטרייכט אונטער די גרויסע בעדייטונג פון דער דאזיגער זיצונג, וואס איהרע דעציזיעס וועלען פעסטשטעלען די ריכט-ליניען פון דער ענגלישער פאליטיק אויף דער זיצונג פון דער פעלקער-ליגע-ראט דעם 4 סעפטעמבער.

דערווייל הערט מען זיך נישט אויף צו גרייטען

רוים, 21 (ספ. טעל.)
40 איטאליענישע משפחות האבען געמוזט פער-לאזען אדיס-אבעבא, מחמת די אונאויפהערליכע שי-קאנען מצד דער אביסינישער מאכט.

לויט איטאליענישע אינפארמאציעס פון אדיס-אבעבא, האלט דער אביסינישער קיסר די מלחמה פאר אונפערמיידליך. 15 טויזענד קעמפער פונם שבט איאלא האבען בעקומען מאדערן געוועהר און זענען אוועק אין דער פראווינץ טיגרע, נעבען דער עריטראלישער גרענץ. דער קייזער לעגט אויף דער דאזיגער דיוויזיע גרויסע האפנונגען.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
די צייטונג „קראיאן" איז מודיע פון אדיס-אבע בא, אז לעצטענס האט אביסיניען דערהאלטען א טראנספארט פון 300 קוילען-ווארפער פון א טשע-כאסלאוואקישער פאבריק.

רוים, 21 (ספ. טעל.)
בקרוב דארפען אדורכגעפיהרט ווערען מאבילי-זאציע-פרובען אין די קרייזען פון מילאן, אודינא און נעאפאל פון די טראנספארט-מיטלען, ווי אוי-טאס, פערד, וואגענס.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
ביי דער ליקווידירונג פון דער פרא-אביסינישער מאניפעסטאציע פון די נעגערס אויף די בולווארען, זענען ארעסטירט געווארען 100 מאן.
זיי זענען שפעטער אלע בעפרייט געווארען.

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
די האוואס אגענטור איז מודיע פון בארצעלאנא דאס די שפאנישע רעגירונג, וועלענדיג פאר יעדען פרייז אויפהאלטען די נייטראליטעט פון שפאניען אין פאל פון א בעוואפענטען קאנפליקט צווישען אבי-סיניען און איטאליען האט ארויסגעגעבען א רייהע מיליטער - פעראדנונגען, פערשטארקענדיג די אויפ זיכט איבער די סטראטעגישע פונקטען

אויף פילסודסקי'ס נאמען

ווארשאווער אוניווערסיטעט און נאציאנאל-ביבליאטעק

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)
היינט ביטאג איז אונטערן פארזיץ פון פרעמיער סלאוועק פארגעקומען א זיצונג פונם מיניסטארען-ראט, אויף וועלכער ס'זענען בעשטעטיגט געבארען צוויי דעקרעט - פראיעקטען פונם מלוכה-פרעזידענט וועגען אנגעבען דעם ווארשאווער אוניווערזיטעט דעם נאמען „יוזעף פילסודסקי'ס אוניווערזיטעט אין ווארשא", און דער נאציאנאלער ביבליאטעק דעם נאמען „די נאציאנאלע ביבליאטעק פון יוזעף פיל-סודסקי".

עס זענען אויך אנגענומען געווארען 2 דעק-רעט - פראיעקטען וועגען ארויסגעבען דעם „דזשע-ניק אוסטאווו" און וועגען ענדערען די וועג-אפצאה-לען פאר אויטאס און פוהרען.

צוויי גרויסע נאטור-קאטאסטראפעס

רוים, 21 (ספ. טעל.)
אין די געגענדען גראניאנא און קאסטעלאמארע איז נעכטען אדורך א שרעקליכער שלאקס-רעגען, וואס האט ארונטערגעריסען די טאמעס און גורם געווען א פערפלייצונג. אין איניגע ערטער — ביז 3 מעטער הויך.

12 פערזאן זענען דערטרונקען געווארען און עטליכע צעהנדליג — פערוואונדעט.

טוניס, 21 (ספ. טעל.)
איבער דעם צפון-טייל פון טוניס איז אדורך א ציקלאן (שטורם-ווינד). וועלכער האט אנגעמאכט גרויסע חורבנות אין די וויינגערטנער. עס זענען דא א סך פערוואונדעטע.

ערמארדעט אן'אמעריקאנישען מיליאנער

ניו-יארק, 21 (ספ. טעל.)
אין דער ווילע אין סאן ראזע (קאסטאריקא) איז ערמארדעט געווארען דער מולטי-מיליאנער אלבערטא לעהמאן. דעם מארד האבען אויסגעפיהרט באנדיטען, וועלכע האבען זיך צוגערשט געוועגדעט צו לעהמאנען, אז ער זאל זיי געבען 20 טויזענד דאלאר.

דער נייער אויספיהר-קאמיטעט פון „קאמינטערן"

אלס גענעראל-סעקרעטאר איז געוועהלט געווארען דימיטראוו

ויען, 21 (ספ. טעל.) נעכטען ביינאכט האבען זיך פערענדיגט די בעראטונגען פון דריטען אינטער-נאציאנאל, וועלכע האבען געדויערט 3 וואכען. אויף דער לעצטער זיצונג האט געהאלטען א קורצע רעדע דימיטראוו.

דימיטראוו האט בעטאנט, אז די הויפט-אויפגאבע פון דער אינטערנאציאנאלער קאמוניס-טישער בעוועגונג איז צוריקצוקעהרען די איינ-הייטליכע רעוואלוציאנערע שטרעבונגען פון פראָ-לעטאריאט, כדי צו שטירצען די קאפיטאליסטישע ארדנונג אין דער גאנצער וועלט. דימיטראוו'ס רעדע איז אויפגענומען געווארען מיט אוואציעס.

צום אויספיהר-קאמיטעט פון „קאמינטערן" געהערען איצט סטאלין, דימיטראוו, מאנועלסקי, ווילהעלם פיק, קאטען, מארטי, ערקאלי, פלארין, א כינעזישער קאמוניסט און דער דייטש טעלמאן, וועלכער זיצט אין תפיסה.

אין די בעראטונגען האבען אנטיילגענומען 510 קאמוניסטען פון 65 מלוכות מיט א צאהל מיטגלידער פון 3 מיליאן 148 טויזענד, צוזאמען מיט דער יוגענד 6,800,000 מיטגלידער. אלס גענעראל-סעקרעטאר איז געוועלט געווארן דימיטראוו

לא היה ולא נברא

מאסקווע, 21 (ספ. טעל.)
אין שייכות מיט די פערשפרייטע קלאנגען, אז ס'איז געמאכט געווארען א בעוואפענטער אטענ-טאט אויף דימיטראוו'ן, לייקענט די טאס-אגענטור קאטעגאריש אפ די קלאנגען.

די ארביטראזש-קאמיסיע

רוים, 21. (ספ. טעל.) די ארביטראזש-קאמיסיע בנוגע דעם אינצידענט אין אואל-אואל, מיט'ן פינפטען ארביטער, מיניסטער פאליטיס בראש, דארף זיך צוזאמענקומען דעם 23. אויגוסט אין בערן, נאך דעם ווי עס וועלען ערלעדיגט ווערען מיט דער שווייצארישער רעגירונג די פארמאליטע-טען וועגען די איטאליענישע אפיצירען, די עידי ראיה פונ'ם אינצידענט.

דעמאנסטראציעס געגען א דאקטאר.

וואס היילט שווינדזיכטיגע דורך איינפיהרען זיי

ניו-יארק, 21 (ספ. טעל.)
פון לאס-אנזשעלאס מעלדעט מען וועגען א שטורמישער דעמאנסטראציע פון א גרויסער צאהל פרויען, וואס איז איינגעארדענט געווארען פאר דער וואוינונג פון ד"ר ווילארד, וועלכער היילט שווינדזוכט דורך איינפיהרען דעם ארגאניזם.

ד"ר ווילארד האט זיינע עקספערימענטען געמאכט אויף חיות און מענשען און זיי האבען זיך גוט איינגעגעבען, דאן האט ער זיין הייל-מיטעל פערעפענטליכט און צו איהם האבען זיך גענומען הונדערטער שווינדזיכטיגע מענשען, וועלכע האבען זיך געוואלט אויסהיילען. די פרויען און מוטערס פון די קראנקע האבען אבער נישט געוואלט דערלאזען דערצו, אז מ'זאל זייערע נא-הענטע איינפיהרען און דעריבער האבען זיי איינגעארדענט די שטורמישע דעמאנסטראציע פאר דעם הויז פון ד"ר ווילארד, וואו די עקספערי-מענטען האבען געזאלט אדורכגעפיהרט ווערען.

פערברענט דעם טויטען קערפער

פונ'ם ערמארדעטען ענגלישען זשורנאליסט

פעקין, 21 (ספ. טעל.)
דער קאסטען מיט דעם טויטען קערפער פון דעם דערמארדעטען ענגלישען זשורנאליסט דזשאנס איז דא היינט אנגעקומען. נאך דעם, ווי דער קארעס-פאנדענט פון דעם דייטשען אינפארמאציע-ביורא, מילערו, האט פעסטגעשטעלט, אז ס'איז ווירקליך דער קערפער פון דזשאנס'ן, האט מען דעם טויטען פערברענט אינם קרעמאטאריום אויפ'ן יאפאנישען בית-עולם.

דיפלאמאטישע אקציע וועגען דעם דונאי-פאקט

פאריז, 21 (ספ. טעל.)
אין די פאליטישע קרייזען הערשט די אי בערצייגונג, אז בקרוב וועט זיך אנהויבען א דיפ-לאמאטישע אקציע, בכדי צו דערפיהרען צו דער שליסונג פון דעם דונאי-פאקט.

מיט מעהר ווי דריי מאל

איז פערגרעסערט די צאהל מיליטער-אנפיהרער אין איטאליען

רוים, 21 (ספ. טעל.)
אין דער אפיציעלער צייטונג איז פערעפענט-ליכט געווארען א פעראדנונג וועגען פערגרעסערן דאס לופט-מיליטער. די צאהל גענעראלען איז פער גרעסערט געווארען פון 13 אויף 33, פולקאווניקעס פון 22 אויף 68 און אונטערפולקאווניקעס פון 57 אויף 176, און אלגעמיין איז די צאהל לופט-אפיצירען פערגרעסערט געווארען פון 500 ביז 3061.

אלבאנישע פליטים

בארי, 21. (ספ. טעל.) נאהענט פון בארי האבען אויסגעלאנדעט 4 פליטים פון אלבאניען. אנגעקומען זענען זיי מיט א שיפעל.
צווישען זיי געפינען זיך קאסטאק טשעטשור-דער געוועז. וויצע-פרעמיער פון אלבאניען.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	92.25
3 פראצענטיגע	בוראוולאנע		—	42.00
4 „	דאלארובקא		—	53.40
7 „	סטאביליזאציע	(אמ.)		65.00
5 „	ווארשאווער	פ.-ב.	1934	58.00
5 „	לאדזער		„	52.50
ענגלישער פונט	—	—	—	26.29
דאלאר אפיצ.	5.27,25	נישט אפיצ.	—	5.24
גאלד-דאלאר	—	—	—	9.05
גאלד-רובל	—	—	—	4.70
דייטשער מארק	—	—	—	1.76

קינפטיגע זיצונג פון דאנציגער סיים

דאנציג, 21, (טעל.) די זיצונג פון דאנ-ציגער סיים איז צונויפגערופען געווארען אויף מאנ טאג, דעם 26 ד. ח. אין סדר היום ווערט צ. א. פארגעזעהן דאס וועהלען פון נייעם סיים-פרעזידענט און דער ענין פון בעשטעטיגען דעם פויליש-דאנ-ציגער אפמאך בנוגע די סאציאלע פערזיכערונג.

פון דאנציגער סענאט

דאנציג, 21 (טעלעפאניש)
די צענטער-פארטיי אין דאנציג האט זיך גע-ווענדעט אין סענאט מיט דעם פארשלאג פון מיט-ארבייט. דער סענאט האט דעם פארשלאג אפגע-ווארפען.

פונ'ם אלוועלטליכען שאך-טורניר אין ווארשא

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)
דער דערווייליגער טורניר-רעזולטאט, נאך דער 7-טער רונדע איז: שוועדען — 20,5 פונקטען; יוגאסלאוויע — 17 (1); פוילען — 16,5 (3); אמעריקא 16,5 (2) א.א.וו.

אטמאר איז אנגעקומען קיין ווארשא

ווארשא, 21 (טעלעפאניש)
היינט אין אוונט איז אנגעקומען מיט'ן מאסק-ווער צוג קיין ווארשא דער רעד. יאן אטמאר בער-סאן, דער קארעספאנדענט פון דער „גאזעטא פאל-סקא" און פון „פאט", וועלכער איז ארויסגעשיקט געווארען פון ראטען-פערבאנד.

צי וועט לוצערן פראטעסטירען?

דער גלות רייסט זיך אריין מיט געוואלד אויפן ציוניסטישען קאנגרעס. די ציוניסטען אנטלויפען פון איהם ווי פון סדום. און ער יאגט זיי נאך, ווי די סדומישע גפרית ואש...

איינע פון די שווערסטע און קאמפליצירטסטע פראבלעמען אויפן קאנגרעס וועט זיין די פראגע פון פראטעסט קעגען די שרעקליכע רדיפות אויף יודען אין היטלער - דייטשלאנד.

שוין איצט ווערט אנגעזאגט וועגען א שווערען קאנפליקט ארום דעם דאזיגען ענין: די דייטשע דעלעגאטען פאדערען דורכאויס, מ'זאל די גאנצע מעשה היטלער פערשוויגען, און די אמעריקאנער דעלעגאציע בראש מיט סטיפען ווייז, פאדערן דעם שארפסטען פראטעסט.

פארוואס די אמעריקאנער דעלעגאציע שטעלט זיך אזוי ענערגיש פארן פראטעסט, איז פערשטענדליך, די דאזיגע יודען וועלען פשוט זיך שעהמען ווייזען זייערע פנימער אין אמעריקא, אויב דער ציוניסטישער קאנגרעס זאל נישט ווארפען די שארפסטע יודישע קללה אויף היטלער-המנס קאפ. אין אמעריקע איז דער באיקאט אומגעהייער פאפולער, צוערשט האבען איהם פראקלאמירט די יודען, נאכדעם איז צוגעקומען די ריזיגע אומפארטייאישע ארבייטער-ארגאניזאציע, אונטערן אנפיהר פון וויליאם גרין, לעצטענס זענען צוגעקומען די אומגעהויער גרויסע מאסען אמעריקאנער קאטאליקען, און איצט האבען שוין די יודישע ארגאניזאציעס אויסגעפועלט אז אפילו פרעז. רוזוועלט האט זיך ארויסגעגעבען א שריפטליכען קאמוניקאט וואס פערמשפט שארף די דייטשע שענדליכע אנטי-יודישע פאליטיק.

די איניציאטיווע צו שיקען א דעלעגאציע צו רוזוועלט שטאמט פון אמעריקאנער יודישען קאנגרעס וועלכער איז ציוניסטיש געשטימט. און אין דער דעלעגאציע גופא האבען זיך בעטייליגט אויך ציוניסטען, ווייל דער אמעריקאנער יוד פאסט אויף דעם ציוניזם, ווי א יודישע זאך, ווי איינע פון די פארמען צו העלפען יודען אין דער איצטיגער שווידערליכער נויט-צייט. און ער קען זיך גארנישט פארשטעלען אז ס'זאל זיין אזא טעאריע וואס נעגירט דעם גלות, אדער וויל איהם פשוט אומברענגען.

ווען דער אמעריקאנער פשוטער יוד, וואס גיט גערן און מיט ענטוזיאזם זיין נדבה פאר ציון וואלט געהערט אז דערזעלביגער ציוניסטישער מטיף זאגט פאר אונטערגאנג זיין אמעריקאנער יודישען קיבוץ, וואלט ער, דער אמעריקאנער, פשוט אראפגעווארפען פון זיך די מארינארקע, פערקאשערט די ארבעל און דערלאנגט יענעם מטיף א פויט, אז ער וואלט שוין פערזאגט א צעהנטען נאכאמאל צו קומען מיט אזוינע אונטערגאנג - טעאריעס.

די געשיכטע מיטן טראנספער אפמאך איז אין אמעריקע ווייניג בעקאנט. איינצעלנע ידיעות וועגען דעם, וואס קענען שוין נישט פערהוילען ווערען, ברענגען די צייטונגען אין אזא פראגמענטארישען אופן, דורך אפגעריסענע קורצע אינפארמאציעס, אז זיי דערגייען נישט צום בעוואוסטזיין פונם פערהאוועטען אמעריקאנער יוד, און דער אונטערשטער שורה האט ער וועגען דעם גאנצען ענין א קנאפע אהנונג.

און איצט, ווען די גאנצע לופט פון די געדיכטע יודישע קווארטאלען אין אמעריקא איז אנגעפילט מיט פראטעסט, ווען פון אלע אמעריקאנער יודישע בלעטער שרייען אראפ די קידוש-לבנה קעפ אלע קללות פון דער תוכחה אויפן נידערטרעכטיגען מאדערנעם המן, ווען מיט באיקאט געפיהלען איז שוין אדורכגעדרונגען איטלעכס יודישע ווייבעל, ווען זי גייט עפעס קויפען אין בשמים קרעמעל, צי אין אוניווערסאל-קראם, ווען די דארטיגע יודען וואלטען זיך געפרייט מיט דער מפלה פונם „צורר' נישט ווענינגער, ווי מיט א בשורה אז משיח ווארט שוין הינטערן טויער פון שטאט — איצט וועלען די אמעריקאנער דעלעגאטען קומען צוריק און מעלדען, אז דער ציוניסטישער קאנגרעס האט זיך אפגעזאגט, אויסצודריקען דעם פראטעסט?! מ'וועט דאך זיי פון דער טריבונע אראפיאגען...

אט דערפאר זענען די אמעריקאנער אזוי פערעקשנט און סטראשען אפילו מיט פערלאזען די זיצונגען פונם קאנגרעס, דאס הייסט ממתם נישט פערלאזען דעם קאנגרעס אינגאנצען, נאר בלויז יענע זיצונגען וואו די פראגע וועט געשטעלט ווערען און וועט דורכן פרעזידיום נישט דערפיהרט ווערען צום געהעריגען רעזולטאט.

און ס'איז גאנץ מעגליך אז דערצו וועט עס טאקע קומען, נישט ווייל מ'וועט שאנעווען די דייטשע דעלעגאטען, וועלכע קענען דאך באמת זיך בעפרייען פון מיט-אחריות דורך פערלאזען די זיצונג, ווייל ווי קען מען פראטעסטירען קעגען א פערבינדעטער מלוכה?

מ'דארף דאך פערשטיין, אז אינגם טראנספער-אפמאך איז א"י מעהר פעראינטערעסירט פאר דייטשלאנד, דארט איז עס א קליינינקע אומבעמערקטע פאזיציע פונם בודזשעט, און דא — כמעט דער צענטראלער זייל פון'ם אויפבוי. און אויב עמיץ טראגט זיך ארום מיט א האפענונג, אז דער היינטיגער קאנגרעס וועט גאר בעשליסען צוצורייסען דעמדאזיגען ווייטאגדיגען דאקומענט, וועט יענער זיך נעבעך מר זען שטארק אנטוישען, אפשר וועט מען אויסהערען א פראטעסט. אפשר אראפווארפען די אחריות פון די אפיציעלע פלייצעס, אבער אין תוך וועט קיין זאך נישט ווערען אנדערש.

און וויבאלד אז דער טראנספער בלייבט, איז שוין שווער צו רעדען וועגען פראטעסט...

די פראגע איז בלויז צי די אמעריקאנער דעלעגאטען וועלען יוצא זיין מיטן פערלאזען א פאר זיצונגען, צי אזא טאקטיק פון קאנגרעס וועט נישט האבען קיין ווייטגייענדיגע רעזולטאטען.

ווייל דער פראטעסט קעגען די רדיפות אין איינער פון די דיאספארע - לענדער איז א סימבאל פון דער בעציהונג צום יודישען לעבען, אין דער דיאספארע, און דער אמעריקאנער יוד וועט נישט אזוי גרינג, ווי דער פוילישער יוד, מוחל זיין אזא ביטול, אזא איגנארירונג, פון די בלוטיגע יודישע לעבען־אינטערעסען אין דער וועלט.

פ. ק.

די פאנטאסטישע הוצאות פון דער אביסינישער אוואנטורע

איטאליען גרייט זיך אונאונטערבראכען צו דעם מארש אויף אביסיניען, עס זעהט אויס ווי דער קאמף אין אפריקא וואס קען אויך האבען פאטאלע פאלגען פאר אייראפא איז אונפערמיידליך, עס איז דעריבער אינטערעסאנט דער חשבון וואס עס מאכט דער רוימישער קארעספאנדענט פון „ג. פ." וועגען די ריזיגע הוצאות וואס האט שוין ביזאיצט אפגעקאסט די בלויזע צוגרייטונגען צו דער אביסינישער אוואנטורע:

זייט זיבען חדשים געהען אפ צו די ווייטע איטאליענישע פארטען אין מזרח אפריקע שיפען מיט מיליטער טראנספארטען, ארבייטער, קריגס מכשירים לעבענס-מיטעל, פאשע און ברען מאטעריאלען, פון וואך צו וואך פערגרעסערען זיך די קריגס צוגרייטונגען צום מארש אין אביסיניען. עס פאהרען אפ אין דיוויזיע נאך דער צווייטער, שטארקע לופט-פליהער אפטיילונגען טעכנישע באטאליאנען און אויך מעכטיגע אויטא- קאלומנעס. איטאליען האט שוין איצט אין עריטרעא און סאמאלי לויט די קאלאניאלע פערהעלטענישען א ריזיגע ארמעע. עס זענען שוין דארט פאראן ארום 250 טויזענט מאן און אינגיכען וועט זייער צאהל שטייגען מיט נאך 100 טויזענט זעלנער.

דער אביסינישער פעלדצוג וועט פאדערען פון איטאליען א גרויסע פאליטישע אנשטרענגונג, אבער נאך גרעסער איז די ארגאניזאציאנעלע אנשטרענגונג. קודם כל דאס איבערפיהרען א ריזיגער ארמעע אין א געגענד, וואס ליגט צו 4 טויזענד און צו 8 טויזענט קילאמעטער ווייט פון דער מעטראפאליע, דאן די פערפראוויאנטירונג פון אזא ארמעע, די שלעכט ענטוויקעלטע אין ווירטשאפטליכער הינזיכט און ארימע סאמאלי און עריטרעאי זענען נישט אום שטאנד צו ליפערען אפילו א קליינעם טייל פון נויטיגען פראוויאנט. אלץ מוז געבראכט ווערען פון ווייטען איטאליען און פון פערשידענע לענדער פון אייראפא, אפילו וואסער איז נישט פאראן גענוג, עטליכע שיפען ציסטערנען פיהרען וואסער קיין עריטרעא פון די תימנער ברעגעס. די מזרח-אפריקאנישע מיליטערישע קאלאניעס זענען נישט געווען צוגעגרייט אויפצונעהמען אזעלכע גרויסע מאסען מיט פערהעלטנימעסיג הויכע בעדערפענישען. מען בויט טאקע אויף א פיבערהאפטען אופן סטראטעגישע וועגען, מיליטער מאגאזינען, שפיטאלען, באראקען, פאר זעלנער און ארבייטער. די פארטען ווערען פערגרעסערט, עס ווערען געגראבען ארטעזיאנישע ברונעמס, רעזערוואארען אויף בענזין, און עס ווערען צוגעגרייט לופט-פליה פלעצער.

דאס אלץ פאדערט א געוואלדיג ארגאניזאציאנעלע אנשטרענגונג, וואס איז נאך גרעסער צוליב דעם ווייטען שטח, שוועריגקייטען פון געביט און שווערע קלימאטישע בעדינגונגען, ווי אויך צוליב די ריזיגע פינאנציעלע הוצאות. עס קאסט א סך דער בלויזער טראנספארט, ווייטער די ספעציעלע צופאסונג צו די קאלאניאלע בעדינגונגען פערזארגען מיט לעבענס-מיטעל א. אז. וו. א געוואלדיגע פאזיציע אין די אויסגאבען פערנעהמען די אויבען אויסגערעכנעטע עפענטליכע ארבייטען, דאס בויען אין דער מדבר א שאסע אדער א לופט פליה-פלאץ, פאדערט א סך פארברייטונגס ארבייטען, מען דארף אויפשטעלען וואוינונגען פאר ארבייטער, מאגאזינען, וועשעריען, קוכען, בעקערייען, און שפיטעלער, גרובען ברונעמס, אדער צופיהרען וואסער מיט רעהרען אדער אין ציסטערנען.

דאס אלץ פערגרעסערט שטארק די ארבייטס קאסטען, נאכמעהר צוליב וואס די ארבייטער און אינזשיניערען, וועלכע זענען אויסגעשטעלט אויף פרימיטיווע לעבענס בעדינגונגען, ברענענדער אפריקאנישער זון און טראפישע קראנקהייטען, וואס דראהען פון אלע זייטען, דארף מען גוט בעצאהלען. דער נידריגסטער לוין פון א נישט קוואליפיצירטען ארבייטער בעטרעפט אין עריטרעא 28 ליר טעגליך, און אין סאמאלי — 35 ליר. א פארט-טרעגער פערדינט פון 60 ביז 100 ליר טעגליך. לויט דעמזעלבען אונגעוועהנליך הויכען ארבייטס טאריף ווערען אויך געצאהלט די טעכניקערס, אינזשיניערען, און דאקטוירים. אפילו בעאמטע און אפיצירען בעקומען א עטליכע מאל העכערע פענסיע ווי אין איטאליען, א פאר פארוטשניק בעקומט אנ'ערך 2500 ליר ד.ה. 1100 זל. א חודש. א קאפיטאן איבער 1500 זל. די לופט פליהער אפיצירען בעקומען צוויי מאל אזויפיל, די סאלדאטען בעקומען אין עריטרעא 5 ליר און אין סאמאלי 6 ליר טעגליך, לויט די בערעכנונגען פון קאמפעטענטע פערזאנען בעטרעפט די טעגליכע הוצאה פון איטאליען אויף צוגרייטען זיך צו דער אביסינישער עקספעדיציע פון 12 ביז 15 מיליאן ליר טעגליך. און פון וואך צו וואך, אין דער מאס, ווי עס ווערען געשיקט ווייטערדיגע טראנספארטען וואקסט די דאזיגע סומע, אין משך פון יאהר בעדרייט דאס א בעלאסטונג פון 5 ביז 6,5 מיליארד ליר.

אבער דאס איז נאך נישט אלץ. מען דארף נאך נעהמען אין אכט א חוץ די אונדירעקטע הוצאות, וואס עס האבען געפאדערט די צוגרייטונגען צו דער אביסינישער עקספעדיציע, די דירעקטע קאסטען קיין עריטרעא און סאמאלי, ווערען ארויסגעשיקט די קריגס מכשירים און אמוניציע וואס געפינט זיך אין די לאגערען. פאר דעם צאהלט מען נישט. אבער דאס ארויסגעשיקטע געוועהר און אמוניציע ווערט תיכף פערטרעטען דורך פרישע. די קריגס אינדוסטריע ארבייט מיט דער גאנצער פארע, די קאסטען פון די בעשטעלונגען קומען גארנישט אריין אין דער אפטיילונג פון די אויסגאבען אויף דער אביסינישער עקספעדיציע; זיי געפינען זיך הויפטזעכליך אין אנדערע רובריקען, דאס ענדערט אבער נישט דעם פאקט אז זיי זענען ענטשטאנען אלס רעזולטאט פון די צוגרייטונגען, וואס ווערען געמאכט צו דער מלחמה, מיטנעגום, בכדי צו בעווייזען אז די דאזיגע מלחמה וועט נישט פערקלענערען די איטאליענישע קריגס גרייטקייט אויף דעם עסטרייכישען פראנט האט מוסאליני מאבילעזירט א ריי יאהרגענג און אונטערן געוועהר געפינען זיך איצט ביז א מיליאן מענשען, אריינרעכנענדיג די קאלאניאלע ארמעע האט איטאליען איצט 7.50.000 סאלדאטען אין לאנד ד.ה. מיט 400 טויזענד סאלדאטען מעהר ווי זי וואלט געהאט אין נארמאלע בעדינגונגען, דידאזיגע נויטווענדיגקייט צו האבען איבעריגע 400 טויזענד זעלנער איז א פשוטע קאנסעקווענץ פון דער אביסינישער אומפרוזע, ווען נישט דער ענין אביסיניען וואלט נישט עקזיסטירט די נויטווענדיגקייט איבערצוצייגען דייטשלאנד, אז די איטאליענישע וואכזאמקייט בנוגע עסטרייך איז נישט שוואכער געווארען. צוליב דעם וואס די הוצאות פון אויפהאלטען אין די ווייטע אפריקאנישע קאלאניעס 250 טויזענט סאלדאטען זענען מינדעסטענס 4 מאל אזוי גרויס ווי א קליינע ארמעע אין איטאליען זענען די אלגעמיינע הוצאות אזוי גרויס ווי ווען מוסאליני וואלט געהאלטען אונטערן געוועהר א מיליאן 750 טויזענט סאלדאטען, די דאזיגע ריזיגע פינאנציעלע לאסט וועט נאך בעדייטענד שטייגען, אויב די קאלאניאלע ארמעע וועט פערגרעסערט ווערען און ווען אלס רעזולטאט פון די אנגעהויבענע קריגס-אקציע וועט פארקומען א אינטענסיווע פערנוצונג פון געוועהר און אמוניציע.

אין שייכות דערמיט ענטשטעהט די פראגע צי וועט איטאליען קענען איבערטראגען אזא מיליארדען לאסט און צי זי וועט געפינען די נויטיגע פינאנציעלע מיטלען צו פיהרען אזא מלחמה, און צי דאס וועט נישט האבען קיין פאליטישע ווירקונג אויף דעם ווירטשאפטליכען לעבען פון לאנד, וואס קען זיך שפעטער אויך פערוואנדלען אין אינערליכע פאליטישע שוועריגקייטען.

די פלאג פון באנדיטיזם אין כינע

אין שייכות מיט דער ערמארדונג פון ענגלישען זשורנאליסט דזשאנס דורך כינעזישע באנדיטען, האט מאק לין, א מיטגליד פון דער מעדיצינישער מיסיע אין כינע, וואס איז אויך געווען געפאנגען ביי באנדיטען, נאר איהם איז געלונגען צו אנטלויפען פערעפענטליכט אין דער ענגלישער פרעסע א אינטערעסאנטע שילדערונג וועגען דעם גאנצען „באנדיטען וועזען' אין כינא. מאק לין שרייבט צוו. אנדערען:

„אין א געשפרעך מיט א כינעזער דארף ער קיינמאל נישט בענוצען דאס ווארט „באנדיט". ווייל דאס איז א בעצייכענונג וואס שטימט נישט שטענדיג מיט דער ווירקליכקייט. פאר דעם כינעזער עקזיסטירען שטענדיג נאר „אויפשטענדישע באנדעס". אין וועלכער עס איז שווער אונטערצושיידען, וואו עס הויבט זיך אן דער באנדיטיזם, און וואו עס ענדיגט זיך א „קריגס - אקציע", געוועהנליך זענען ביידע פערבינדען צווישען זיך.

בכדי אפצוריינינגען עפעס א געגענד פון אזעלכע באנדיטען וועגען וועלכע עס איז נישט בעוואוסט, צי זיי זענען לויזע אפטיילונגען פון „רויטע" אדער רעשטלעך פון די אפטיילונגען וואס פיהרען צווישען זיך אונאויפהערליך דעם בירגער קריג, בעשליסט די רעגירונג ארויסצושיקען אין א געוויסען מאמענט א שטראף עקספעדיציע, דער פיהרער פון דער אפטיילונג פערשטעהט זיך שטענדיג א „גענעראל", קלויבט זיך אויס אויפן וועג פון זיין מארש איינע פון די רייכסטע שטעט פון דער געגענד און מאכט פון איהר זיין הויפט-שטאב. קודם כל פעראָרדענט ער צו קאנפיסקירען דאס פריוואטע פערמעגען. ליגט ארויף קאנטריבוציע אויף די סוחרים, קלויבט אויס ערובניקעס צווישען די אנגעזעהענסטע בירגער. אויב די איינוואוינער וואגען זיך צו בעקלאגען פאר דער רעגירונג אויף דער האנדלונג פון גענעראל, ווערט די לאגע פאר זיי נאך טראגישער, די סאלדאטען צינדען פשוט אונטער איין שטאט טייל און דאס מיליטער בעזעצט זיך אויף פעסט אין דער שטאט. דער גענעראל ערקלערט זיך פאר דיקטאטאר, זיינע מענשען זענען צופרידען און זיי ערנעהרען זיך גאנץ גוט. פערשטעהט זיך אז די הויפט בעשעפטיגונג פון זעלנער איז רויבערייען. אזוי ארום דערפיהרט די אונפערמיידליכע נאטירליכע עוואלוציע דערצו אז אין א קורצער צייט ווערען די אפטיילונגען סאלדאטען, וואס זענען געשיקט געווארען אלס „שטראף-עקספעדיציע" אליין פערוואנדעלט אין באנדיטען. דאס זענען די עטאפען פון דער ענטשטעהונג פון דעם ספעציפישען כינעזישען באנדיטיזם.

עס איז פערשטענדליך אז אין כינע מיט איהרע 400 מיליאנענדיגער בעפעלקערונג הערשט א שטענדיגער הונגער, 5 מיליאן מענשען שטארבען אין כינא יעהרליך פארמעל פון הונגער. די רעגעלמעסיגע יעהרליכע פערפלייצונגען וואס וועגען זייער פערנעהם קען מען נאר אין אייראפא נישט האבען קיין בעגריף, פערניכטען די פעלדער און שניט. צושטערען הונדערטער טויזענדער ארימע הייזלעך און בערויבען דאס לעבענס-מיטעל און דעם דאך איבערן קאפ ביי מיליאנען מענשען. די בעפעלקערונג פון די דאזיגע געביטען דערפיהרט ביזוו צו פערצווייפלונג, פערלירט יעדען צוריקהאלט. זי טראכט נאר וועגען איינעם: אויפהאלטען זיך ביי דעם קומענדיגען לעבען. די יוגענד וואס איז א ביסעל מעהר בעוואוסטזיניג און פולשטענדיג במעט קאמוניזירט, העצט אויף די עלטערע און וויל זיך נישט צופרידענשטעלען מיט דעם דאזיגען צושטאנד וואס פערמשפט זיי אויף א הונגער טויט. וואס בלייבט אלזא צו טון? שרייבען זיי זיך טאקע איין אין מיליטער, אייגענטליך אין די אויבען דערמאהנטע „שטראף אפטיילונגען" וואו זי האט געזיכערט לעבענס אונטערהאלט און קען אונבעשטראפט ראבעווען. די זעלנערישע פענסיע ווערט נישט אויסגעצאהלט רעגולער. בלייבט דעריבער איבער אויף אייגענער האנד זיך צו פערשאפען דאס נויטיגסטע. די מעהרהייט פון דער כינעזישע יוגענד איז גליקליך, אויב עס געלונגט איהר אנצוטון א זעלנערישען מונדיר, זאל זיין אפילו פון שמאטעס, צו בעקומען א שיסעלע רייז און... א ביקס.

די צוגעהעריגקייט צו דעם מיליטערישען שטאנד איז א סגולה צו שטראפלאזיגקייט, מארגען זענען זיי גרייט צו באגראמירען די אייגענע שטאט, ווי זיי האבען נעכטען ראבירט א פרעמדע.

די אויסלענדער זענען שטענדיג א פעטער ביסען פאר די באנדיטען, זיי ווייסען אז צורויבענדיג זיי וועלען זיי שטענדיג בעקומען א גרויסען אויסלייז-געלד. אבער דאס מוז לאנג נעדויערען. דאס פייניגען די געפאנגענע איילט צו דאס אויסקויפען, אמליכסטען איז צו כאפען מיסיאנערען, וואס וואוינען געוועהנליך אין די פארשטעט, אדער אין ארימע דערפלעך.

אין פערגאנגענעם יאהר בעת דעם קאמף ביי יונאן-פו, האבען די באנדיטען ערא‎בערט דאס וואוין הויז פון אנגליקאנישע גלחים. דאס עראבערען א הויז הויבט זיך געוועהנליך אן פון דאך. צום גליק זענען די ווייטערדיגע שטאקען געווען שטארק בעפעסטיגט. און די באנדיטען האבען נישט בעוויזען איינצונעהמען דעם גאנצען בנין. דער ביסקופ און וועלכען די באנדיטען איז הויפטזעכליך געגאנגען איז נישט געווען אנוועזענד. און זיי האבען זיך געמוזט בעגנוגענען מיט א יונגען אויסטראלישען גלח און זיינע צוויי כינעזישע דינער., ארום הויז איז פארגעקומען א אמתע שלאכט, עס האבען געקלאפט מאשינען געוועהרען. דער הויף איז פערווארפען געווארען מיט גראנאטען. דער קאמף האט זיך דאן איבערגעטראגען אין דער שטאט. דער ארסענאל איז גענומען געווארען אין שטורם. נאך א שחיטה וואס האט געדויערט 24 שעה איז געשלאסען געווארען א וואפענשטילשטאנד. די גאסען פון דער שטאט און די הויפען פון די הייזער זענען געווען פול מיט טויטע און פערוואונדעטע.

ווען אלץ האט זיך בערוהיגט און דער גובערנאטאר פון דער פראווינץ איז אנגעקומען אויפן ארט פון דער געשעהעניש איז פעסטגעשטעלט געווארען אז די באנרע באנדיטען, צוריקציהענדיג פון דער שטאט האבען מיט זיך מיטגענומען דעם אויסטראלישען גלח, מען האט ווי אמשנעלסטען זיי געמוזט איינצאהלען פינף טויזענט פונט שטערלינג אויסלייז געלד. דער גלח איז שרעקליך נעפייניגט געווארען, און יעדער טאג פערשלעפונג האט זיך געקענט טראגיש ענדיגען.

די באנדיטען האבען זעהר א איבערצייגענד מיטעל אויסצופרעסען אויסלייז געלד פון דער פאמיליע פון צוגערויבטען אדער פון דער אייראפעאישער מאכט. זיי שניידען פשוט אפ א אויער פון דעם צוגערויבטען און שיקען עס איבער וואו מען דארף. ווען דאס געלד קומט נישט אן גענוג שנעל מאכען זיי דאס זעלבע מיט'ן צווייטען אויער. מיט דער רעכטער האנד ביז זיי דערמארדען אהן רחמנות דעם קרבן.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

אריגענעלער שטרייט קומט פאר

צווישען דער קראנקען-קאסע און דער שטאט-פערוואלטונג

אנ׳אינטערעסאנטער קאנפליקט קומט איצט פאר צווישען דער לאדזער ,,אובעזפעטשאלניע'' און דער שטאט פערוואלטונג, ווי בעקאנט האט דאס נייע געזעץ אפגעשאפען דעם צוואנג פון פערזיכערען פערשידענע קאטעגאריעס בעאמטע,, צווישען זיי אויך די שטאטישע בעאמטע.

אין צוזאמענהאנג דערמיט האבען די בעאמטע פון דער לאדזער שטאט פערוואלטונג בעשלאסען ארויסצוטרעטען פון דער ,,אובעזפעטשאלניע'' און שאפען זיך אנ׳אייגענע מעדיצינישע הילף. ס׳זענען אויסגעארבייט געווארען אלע פרטים און די הויך פון אפצאהל.

פון דער ,,אובעזפעטשאלניע'' האבען געזאלט ארויסטרעטען איבער 2000 קאמונאלע בעאמטע אין לאדז.

דערוויל האט זיך די ,,אובעזפעטשאלניע'' גע־ווענדעט צו דער שטאט פערוואלטונג דערמיט אז קוים טרעטען ארויס די בעסטע פערזיכערטע, וועלכע נוצען אוים אמווייניגסטען די קאסע און צאהלען רע־גולער דעם אפצאהל ווי ס׳זענען די קאמונאלע בע־אמטע, דארף די אייגענע מעדיצינישע הילף אויך ארומנעהמען די סעזאן ארבייטער אין דער צאהל פון 4000 פערזאן. וועלכע זענען פאר דער קראנקען־קאסע נישט שטארק בעקוועם צוליב דעם נידריגען אפצאהל און צוליב דעם גרויסען אויסנוצען פון דער קאסע.

דער דאזיגער אריגינעלער שטרייט איז דערוויל געבליבען שטעהען אויף א טויטען פונקט, און האט אפגעשטעלט די ארבייטען ביים שאפען אנ׳אייגענע מעדיצינישע הילף פאר די שטאטישע בעאמטע, דערוויל איז נאך קיינער פון די קאמונאלע בעאמ־טע נישט ארויסגעטרעטען פון דער ,,אובעזפיע־טשאלניע''.

אין די נאהענטסטע טעג זאל פארקומען א קאנ־פערענץ צווישען די פארשטעהער פון די זעלבסט־פערוואלטונגס־בעאמטע און דעם פרעזידיום פון דערשטאט - פערוואלטונג וועגען ערלעדיגען דעם ענין מיט דער קראנקען קאסע.

גרויסע פאבריקס-שרפה

אפגעברענט די טרוקען-אפטיילונג פון גאמפע און אלברעכטס פאבריק

נעכטען ארום 5 א זייגער נאכמיטאג זענען די פייערלעשער אלארמירט געווארען צו א גרויסער שרפה וועלכע איז אויסגעבראכען אין דער פאבריק פון גאמפע און אלברעכט, פעטריקאווער 210.

אויפן ארט פון דער שרפה זענען אנגעקומען עט־ליכע אפטיילונגען פון די פייערלעשער וועלכע הא־בען קאנסטאטירט אז ס׳שטעהט שוין אין פלאמען דער גאנצער צווייטער שטאק, וואו ס׳האט זיך געפי־נען די טרוקען אפטיילונג און די דרוקעריי פון דער פאבריק, דאס פייער האט זיך בליץ שנעל פערשפרייט און האט בעדראהט ארומצונעהמען די מעכטיגע פא־בריקס בנינים. וועלכע געפינען זיך אויף יענעם הויף.

ס׳איז באלד ארגאניזירט געווארען אנ׳ענערגישע רעטונגס אקציע אין וועלכער ס׳האבען אנטיילגענו־מען פינף אפטיילונגען פון די פייערלעשער מיט די לייטערס און די מאטאר־פאמפע, די אקציע איז גע־פיהרט געווארען פון צוויי זייטען פון הויף און דער פאבריק פון גאמפע און אלברעכט און פון דער צווייטער זייט פון האפריכטערס פאבריק, פעטריקא־ווער 206, וועלכע גרעניצט זיך מיט דער פאבריק, וועלכע איז געשטאנען אין פלאמען.

באלד האט זיך דאס פייער אריבערגעכאפט אויפן דאך און אין ערשטען שטאק וואו ס׳האט זיך געפינען דער לאגער פון די רויהע סחורות.

די אקציע פון די פייערלעשער איז געפיהרט גע־ווארען אין דער ריכטונג צו לאקאליזירען דאס פייער בלויז אויפן צווייטען און ערשטען שטאק, ווייל אפ־ראטעווען דאס וואס האט געברענט האט שוין קיין רייד נישט געקענט זיין. די רעטונגס אקציע האט גע־דויערט עטליכע שעה, ס׳זענען אפגעברענט געווארען 2 דרוק מאשינען און 8 טרוקען מאשינען, ווי אויך זעהר א גרויסע צאהל רויהע סחורות.

די שאדענס בעטרעפען 100 טויזענד זלאטעס, די פאבריק איז אסעקורירט אין 4 פערזיכערונגס געזעל־שאפטען, ,,ריאוניאנע'', ,,פזשעזארנאשטש'', ,,ווארשעווער פערזיכערונגס געזעלשאפטען און ,,דזשענע־ראל''.

אויפן ארט פון דער שרפה איז אנוועזענד געוועזען דער פאליציי קאמענדאנט ניעדזשעלסקי, וויצע־סטא־ראסטא ראשיצקי און אנדערע הויכע פאליציי בעאמטע.

די סיבה פון דער שרפה איז נישט בעקאנט. די ארבייט אין דער פאבריק האט זיך פערענדיגט 4 א זייגער נאכמיטאג.

בעת׳ן לעשען די שרפה זענען 3 פייערלעשער אפגעבריהט געווארען. די סאניטאר - אפטיילונג פון די פייערלעשער האט זיי ערטיילט הילף.

טראגעדיע פון 14-יעהריגער קעשענע-גנב

וועגען וואס האט זיך דאס געריכט דערוואוסט

א געוויסע פרוי לעוואנדאווסקא געהענדיג אויפן פריוהיטעט־פלאץ האט אין א געוויסען מאמענט דער־פיהלט אז אימיצער קריכט איהר אריין מיט דער האנד אין קעשענע אריין, זי האט געמאכט אנ׳־אלארם, די דורכגעהער האבען אנגעוויזען אויף אנ׳ טלויפענדען יונגעל.

דאס יונגעל האט מען געכאפט, דאס איז געוועזען דער 14יאהריגער פישעל קלאפשטיין, און דערביי האט מען אויך פערהאלטען זיין ברודער, דעם 20־יעהריגען הערש.

מ׳האט זיי אפגעפיהרט אין קאמיסאריאט. דארט האט זיך ארויסגעשטעלט אז דער 14יעהריגער פי־שעל, וואס וואוינט אויף וואלטשאנסקא 37, איז שוין 8 מאל געווען פערהאלטען דורך דער פאליציי ביים אויספיהרען טאשען־גנבות.

אין שטאטישען געריכט איז פארגעקומען דער פראצעס, דאס געריכט האט פערמשפט הערש קלאפ־שטיין אויף 3 חדשים טורמע, דער 14יעהריגער פי־שעל איז פערמשפט געווארען אויף איינצוזעצען אין אויספעסערונגס הויז אין סטודזשעניעץ.

דער פערטיידיגער פון דעם יונגען פערברעכער אדוו. אמסטער האט זיך געווענדעט צום קרייז גע־ריכט אז דער אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ זאל בטל געמאכט ווערען, דער פערטיידיגער האט געשילדערט די בעציהונגען וואס הערשען אין דער פאמיליע קלאפשטיין.

דער פאטער פון דעם יונגען פערברעכער האט מיט יאהרען צוריק אוועקגעווארפען זיין פאמיליע און נישט קוקענדיג דערויף וואס ער פערדינט וויל ער נישט הערען וועגען זיין פרוי און קינדער, די מוטער פון פישעלען בעשעפטיגט זיך מיט פערקוי־פען גרינצייג אויף די הויפען. זי האט קיינמאל נישט געהאט קיין צייט זיך צו פערנעהמען מיט די קינדער און דעריבער איז פישעל געווארען יונגער־הייט א פערברעכער.

דאס אפעלאציע געריכט האט גענומען אין אכט די טראגעדיע, וועלכע ס׳האט איבערגעלעבט דאס קינד, אנולירט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינ־סטאנץ און איבערגעגעבען פישלען אונטער דער אויפזיכט פון זיין מוטער.

איבונגען אויף שיצען זיך געגען אעראפלאן-אנגריפען

ווי מיר דערוויסען זיך, וועט אין דער ערשטער העלפט פון חודש סעפטעמבער פארקומען, לויט׳ן מוסטער פון די פריהערדיגע יאהרען, אויפ׳ן געביט פון דער גאנצער לאדזער וואיעוואדזטווע איבונגען צו שיצען זיך געגען לופט־אנגריפען. אין דער זעל־בער צייט וועלען אויך פארקומען פליה־סעאנסען מיט אלארמען מיט׳ן אנטייל פון רעטונגס־מאנשאפ־טען.

הייריאהר וועלען נישט פארקומען קיין פרובען פון אויסלעשען דאס ליכט אין צענטראלען מאס־שטאב, נאר אויף פערשידענע אפשניטען.

נעכטען האבען זיך געענדיגט די הנחות פאר קינדער אויף די באהנען

דאס באהן־מיניסטעריום האט פעראָרדענט, אז פון 8 ביזן 21 אויגוסט זאלען קינדער ביז 14 יאהר אונטער דער אויפזיכט פון עלטערע קענען פאהרען אומזיסט אויף די באהנען, פון דער הנחה האבען אין פוילען גענאסען 200 טויזענד קינדער.

די הנחה איז געווען גילטיג ביז נעכטען, 12 א זייגער ביינאכט.

וואהל-קאמיטעט צום 1-טען קאנגרעס פון דער נ. צ. א.

ספארט-סטאדיאן העלענאוו.

היינט דאנערשטאג, דעם 22-טען ד. ח. 8 א זייגער אוונט

רעדט

זאב זשאבאטינסקי

וועגען דער נייער ציונ. ארגאניזאציע.

בילעטען אין פרייז 54. 109, 150 צו בעקומען אין קאסע פון העלענאוו.

בעמ.: אין פאל פון א רעגן וועט דער רעפעראט פארקומען 9 א זייגער אין פילהארמאניע, נארוטאוויטשא 20.

געוואלדיגע קאנקורענץ אין דער לאדזער וואטאלין אינדוסטריע

א זעהר אינטערעסאנטע עוואלוציע געהט איצט אדורך די היגע וואטאלין־אינדוסטריע, וועלכע איז ווי בעוואוסט, ענג געבונדען מיט דער קאנפעקציע און גאלאנטעריע־אינדוסטריע.. די דאזיגע אינ־דוסטריע איז אין לאדז געשאפען געווארען דירעקט פאר דער מלחמה און האט זיך, ענטוויקעלט אין זעהר א גרויסען מאסשטאב, בעזונדערס צוליב דעם, וואס זי האט געהאט דעם ריזיגען רוסישען מארק. עס דארף נאך בעטאנט ווערען, אז דאס אנווענדען וואטאלין אין דער קאנפעקציע־אינ־דוסטריע איז דאן געווען א רעוואלאציע, ספע־ציעל אין רוסלאנד, וואו מען האט ביז דאן פרא־דוצירט קאנפעקציע פון זעהר גראבע מאטער־יאלען, זייט אבער דער רוסישער מארק איז פער־לוירען געגאנגען איז די וואטאלין־אינדוסטריע אדורכגעגאנגען א רייה קריזיסען, וואס האבען נישט איינמאל דערפיהרט צו א צוזאמענברוך. פון דאזיגע פראדוקציע - צווייג. די הויפט - סיבה פון דאזיגען צושטאנד איז די געוואלדיגע קאנקורענץ אויפ׳ן וואטאלין־מארק. ביז 1929 זענען אין לאדז געווען נישט קיין סך וואטאלין־פראדוצענטען. די לאגע האט זיך אבער געענדערט אין 1930. ווען א גרוי־סע טריקאטאזש־פירמע ליקווידירענדיג איהר אונ־טערנעהמונג, האט פערקויפט עטליכע צעהנדליג ראשעל־מאשינען, וואס זענען נויטיג צו דער פרא־דוקציע פון וואטאלין. צום פרייז פון 120 דאלאר פאר א מאשין, בעת דער פולער פרייז פון אזא מאשין איז 800—1000 דאלאר. אזוי ארום האבען זיך וואטאלין־מאשינען געפינען אין קאפיטאל־שוואכע הענט. דיזאזיגע פערזאנען האבען בעתן סעזאן געשלאסען אפמאכען מיט די סוחרים, וואס האבען פינאנסירט זייער פראדוקציע.

עס זענען ענטשטאנען אלץ נייע פראדוצענטען פון וואטאלין און די געוואלדיגע קאנקורענץ צווי־שען זיי האט דערפיהרט צום פאלען פון די פרייזן.

פאר דער לאגע איז כאראקטעריסטיש דער פאקט, וואס געווענליך, הויבט זיך אן דער סעזאן אין דער בראנזשע סוף מאי, אין לויפענדען יאהר האט ער זיך, נאך ביז איצט פאקטיש נישט אנ־געהויבען. (אג)

קאלעקטיווע אנקלאגע פון 36 ארבייטער

פאר נישט אויסצאהלען פאר אורלויב

(א) דאס ארבייטס־געריכט האט נעכטען בע־טראכט די קאלעקטיווע - אנקלאגע פון 36 ארבייטער פון דער פירמע ווילהעלם שולץ און קארל גריגער אויף לימאנאווסקיעגא 87.

די דערמאהנטע פאבריקאנטען האבען אין אנ־הויב יאהר געפאכטעט די פארבעריי פון דער באנ־קראטירטער פירמע קאקס און דעריבער האבען זיי ז׳ה אפגעזאגט אויסצוצאהלען די ארבייטער פאר אורלויב האלטענדיג, אז די ארבייטער ארבייטען נאך נישט אין דער נייער פירמע קיין גאנץ יאהר.

דאס געריכט האט צוגעפסקנט די גאנצע טביעה פון די ארבייטער אין דער הויך פון 4816 זלאטעס. דערצו געהט נאך צו 800 זל. קאסטען.

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.30

זון-אונטערגאנג 6.47

דאנערשטאג,

22

כ״ג

מנחם אב תרצה

צוגאב-פאבאר-קאמיסיע

מיטוואך, דעם 28-טען ה.ח. וועט אין לאקאל אויף פיעטריקאווער 165 אנהויבען צו אמטירען א ספעציעלע צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פון 1-טען שטאטישען פ. ק. או.

צו דער קאמיסיע דארפען זיך צושטעלען אלע רעקרוטען פון יאהרגאנג 1914 און עלטערע, וועלכע האבען זיך, זיינער צייט נישט צוגעשטעלט צו דער פאבאר-קאמיסיע און האבען נאך ביז היינט נישט רעגולירט זייערע מיליטערישע בעציהונגען. וואס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 2, 3, 5, 8, 9 און 11. פאליציי-קאמיסאריאטען, ווי אויך די, וועלכע האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאט׳ שער סטאראסטווע.

אפטיקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטיי־קען :

קאפראווסקי (נאוואמיעיסקא 15), טראווקאווסקי (בזשעזשינסקא 56), ראזענבלום (שרודמיעיסקא 21), בארטאשעווסקי (פעטריקאווער 95), סקוואר־טשינסקי (קאנטנא 54), ל. טשינסקי (ראקיטישי־נער 53).

שארפער קאנפליקט

אין דער פאבריק פון לעוויצקי און ענגעל

אין דער פאבריק פון לעוויצקי און ענגעל אויף שענקעוויטשא 61 איז אויסגעבראכען אנ׳אקופאציע שטרייק.

צוליבן פעהלען פון בעשטעלונגען האבען די דערמאהנטע פאבריקאנטען בעשלאסען אפצושטעלען די פאבריק אויף א געוויסער צייט און קינדיגען די ארבייטער.

די ארבייטער האבען נישט געוואלט דערלאזען אז דער ארבייטס ווארשטאט זאל ליקווידירט ווער־דען און האבען ערקלערט אנ׳אקופאציע שטרייק.

דער ארבייטס אינספעקטאר האט אויף היינט צו־נויפגערופען א קאנפערענץ כדי צו ליקווידירען דעם קאנפליקט.

שטרייק אין צוויי לאדזער צעגעלניעס

אין די לאדזער צעגעלניעס איז אויסגעבראכען א קאנפליקט, וועלכער האט דערפיהרט צו א שטרייק אין צוויי פון זיי.

דער ערשטער שטרייק איז אויסגעבראכען אין דער צעגעלניע „צענטרום" אויף באלוט צו־ליב דעם, וואס די בעלי־הבתים האבען פערלאנגט, אז די ארבייטער זאלען פאר דעם זעלבען פרייז אויסארבייטען ציגעל פון א גרעסערען פארמאט. 80 ארבייטער האבען אקופירט די צעגעלניע.

א צווייטער אקופאציע־שטרייק איז אויסגע־בראכען אין דער צעגעלניע „ראג" אויף באלוט. די פאבריק ווערט אקופירט דורך 70 ארבייטער.

זעלבסטמארד

(א) אין איהר אייגענער וואוינונג אויף מא־לא 27 האט זיך געפרובט נעהמען דאס לעבען די ארבייטערין העוריקא ראנטשקאווסקא.

די זעלבסטמערדערין איז אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל.

איבערגעפאהרען

(א) אויף בזשעזשינער גאס איז איבערגע־פאהרען געווארען פון א וואגען דער 11־יעהריגער ראובן שמולעוויטש פון בזשעזשינער 11. דאס קינד איז שווער־פערוואונדעט געווארען.

שרפה

עהערנעכטען אין אווענד איז אויסגעבראכען א שרפה אין דער פאבריק פון פוקס און גוראלסקי אויף ליפאווא 15. איין אפטיילונג פון די פייער־לעשער האבען די שרפה איינגעלאשען. די שא־דענס זענען נישט בעדייטענד.

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע
הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 ביטאג.
פאר פרויען ספעצ. א ווארטע-זאל

שוידערליכער זעלבסטמארד פון א ווארשעווער יודישען יונגערמאן

ארונטערגעווארפען זיך פון דריטען שטאק אויף קילינסקעגא 30

נעכטען ארום האלב עלף פארמיטאג האבען דיאז דער זעלבסטמערדער איז דער 36-יעהריגער איינוואוינער פון הויז קילינסקיעגא 30, דערהערט א שרעקליכען קלאפ. באלד האט מען זיך ארומגעזעהן אז פון דריטען שטאק אין דער אפיצינע האט זיך אראפגעווארפען א יודישער יונגערמאן.

מ'האט אלארמירט די פאגאטאוויע, וועלכע האט שוין דעם זעלבסטמערדער געטראפען אין גסיסה. מ'האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל אויף דרעוונאווסקא גאס, וואו ער איז ארום א פאר מינוט געשטארבען.

די ערשטע אויספארשונג האט פעסטגעשטעלט יעקב קיווע שווארץ, וועלכער וואוינט אין ווארשא אויף נאוואליפיע 64. שווארץ וועלכער האט א פרוי אין ווארשא, האט זיך לעצטענס א לאנגע צייט ארומגעדרעהט אהן בעשעפטיגונג און אהן פרנסה. מיט עטליכע טעג צוריק איז ער געקומען קיין לאדז כדי דא זוכען עפעס א בעשעפטיגונג, ער האט גע־וואוינט ביי זיינעם א ברודער בעריש שווארץ.

נעכטען אינדערפריה האט דער זעלבסטמערדער געבעטען ביי זיין ברודער א זלאט, און געזאגט אז ער דארף געהן אין שפיטאל ווייל איהם טוט וועה אנ־אויג. אנשטאט אבער אין שפיטאל איז יעקב קיווע שווארץ אוועק אויף קילינסקיעגא 30, ארויף אויפן דריטען שטאק פון דער הויכער אפיצינע, און פון דארט זיך אראפגעווארפען, מיט דער לוויה פערנעמט זיך חסד של אמת. דער טויטער קערפער איז אפגע־פיהרט געווארען אין פראזעקטאריום.

זשאבאטינסקי קומט היינט קיין לאדז

היינט נאכמיטאג קומט קיין לאדז דער פרעזי־דענט פון דער רעוויזיאניסטישער וועלט־אוניאן זאב זשאבאטינסקי. 8 אין אווענד וועט זאב זשאבאטינ־סקי אויפטרעטען אויפ'ן ספארט־סטאדיאן אין העלענאוו מיט א גרויסען פארטראג.

דירעקטאר פון ארבייטס-פאנד מינ. דאלאנאווסקי

נעכטען געווען אין לאדז

נעכטען איז געקומען קיין לאדז דער די־רעקטאר פון ארבייטס־פאנד — דער געוו. מי־ניסטער דאלאנאווסקי. דער ציל פון מינ־ דאלא־נאווסקי'ס וויזיט איז צו לוסטרירען די טעטיגקייט פון דעם וואיעוואדישען ארבייטס־פאנד־ביורא.

נאכ'ן אנקומען קיין לאדז האט מינ. דאלא־נאווסקי אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט דעם וואָ־יעוואדע האוקע־נאוואק און דאן מיט'ן שטאט־פרעזידענט גלאזעק.

נאך דער לוסטראציע אין לאדז וועט דער דירעקטאר דאלאנאווסקי לוסטרירען אלע פלאצ־צובקעס פון ארבייטס־פאנד אין דער וואיעוואד־זטווע.

אונטערגעווארפען א קינד

אויף שענקעוויטשא 9 האט מען געפונען אנ'אונטערגעווארפען יונגעל [illegible] ...שיט. דאס קינד איז אפגעשיקט געווארען אין שטאטישע ערציהונגס־הויז. די פאליציי זוכט די מוטער.

מ'הערט ווידער פון „בלינדען מאקס“

ער האט אנגעקלאגט אין געריכט ארטיסטען פון יודישען טעאטער פאר שפילען די פיעסע „דער פראצעס פון בלינדען מאקס“

די פערזאן פון „בלינדען מאקס'' הויבט ווידער אן צו ווערען פאפולער, קודם כל צוליבן אפעלאציע פראצעס, וועלכער וועט אינגיכען פארקומען, ווי בע קאנט האט געגען אורטייל פון לאדזער קרייז געריכט אפעלירט סיי דער פראקוראר און סיי די פערטיידי־גונג.

אבער א חוץ דעם וועט אינגיכען פארקומען א סענסאציאנעלער פראצעס, וואו אלס העלד וועט ארויסטרעטען דער „בלינדער מאקס''. ווי בעקאנט איז גלייך נאכן פראצעס פון דעם העלד געשפילט גע ווארען אין יודישען טעאטער פון פילהארמאניע א רעפארטאזש אונטערן נאמען דער „בלינדער מאקס'' איצט איז אין קרייז געריכט אנגעקומען אנ'אנקלא גע פון מאקס בארנשטיין געגען די ארטיסטען פון יודישען טעאטער אין פילהארמאניע באלבירסקי, און ראקאוו. בארנשטיין בעשולדיגט באלבירסקין, אז ער האט געשפילט די ראל פון „בלינדען מאקס'' און ראקאוון אז ער האט אין דער פיעסע געשפילט אנ'אנדער ראל אהן זיין ערלויבניש.

בארנשטיינס אנקלאגע איז בעטראכט געווארען אונטערן פארזיץ פון ריכטער איליניטש אויף א ווירטשאפטליכער זיצונג פון קרייז געריכט, און עס איז בעשטימט געווארען דער טערמין פון דאזיגען סענסאציאנעלען פראצעס, דער פראצעס געגען די אקטיארען באלבירסקי, און ראקאוו וועט פארקומען אין דער נאהענטסטער צייט.

2 אויספלוגען קיין פאריז
10/9 — 2/X — 5/X און דעם 27/X
פרייז —.480 זל.
א פאס, וויזעס, דורכרייזעס, האטעל.
אינפארמאציעס און איינשרייבונגען:
Wagons-Lits Cook
פיעטריקאווער 64, טעל. 170-77.
זונטאג א פאפולערער צוג קיין האלומנע.

ווייטערדיגע צוגרייטונגען צו די וואהלען

דעם 20 ד. ח. האבען די וואהל־קאמיסיעס אין לאדז פערענדיגט דעם ערשטען עטאפ פון זייערע פארבערייטונגס־ארבייט צו די וואהלען, דורך פעסט־שטעלען די קאנדידאטען ־ ליסטע אויף דעפוטאטען צום סיים אויסגעוועהלטע דורך דער וואהל־קרייז־פערזאמלונג פון 14 ד. ח.

נעכטען האבען זיך אנגעהויבען אנדערע ארביי־טען. די וואהל־קאמיסיעס האבען בעקומען קאנ־טראלירטען אפצושטעמפלען. ס'ווערען צוגעגרייט אזוי פיל קאנווערטען וויפיל וואהל־בערעכטיגטע ס'זענען פארהאן.

די לאקאלען פון די וואהל־אבוואדען ווערען שוין צוגעגרייט טעכניש אויף אדורכצופיהרען די וואהלען ס'זווערען איצט אויך ביז'ן 24 ד. ח. אדורכגע־קוקט די פראטאקאלען פון די, וועלכע האבען אריינ־געטראגען רעקלאמאציעס צוליב דעם, וואס זיי זענען נישט אריינגעטראגען אין די וועהלער־רשימות.

---

2 „שוואגערס“ האבען זיך פערהערט

האט איינער דעם אנדערען געשפאלטען דעם שארבען

(—) נעכטען איז אויף דער בעשולדיגונגס־באנק אין קרייז־געריכט געזעסען דער 32-יעהריגער עאר־געניוש גאווליק, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין שטערבליך פערוואונדען א געוויסען מיכאל ראטאיטשיק.

דעם 17 אויגוסט 1934 האט ראטאיטשיק, וועל־כער האט געוואוינט מיט זיין קאכאנקע אויף 6 שער־פיען 102 א גאנצען טאג געשיכורט און געמאכט אוואנטורעס אין גאס, ווערענדיג געהיטען דורך זיין קאכאנקע העלענא קאסמאלא. דערוויל איז אנגע־קומען גאווליק מיט זיין קאכאנקע אלעקסאנדרא קאס מאלא, א שוועסטער פון ראטאיטשיק'ס קאכאנקע.

ס'איז געקומען צו א געשלעג צווישען גאווליק'ן און ראטאיטשיק'ן, בעת וועלכער גאווליק האט זיך חבר געשפאלטען דעם מוח מיט א שטיין. ראטאי־טשיק האט געפאכעט מיט דער נשמה עטליכע חד־שים, ער איז אויסגעהיילט געווארען, אבער איז גע־בליבען אנ'אייביגע קאליקע. נעכטען איז גאווליק גע משפט געווארען. דאס געריכט האט ארויסגעטרא־גען אנ'אורטייל, לויט וועלכען דער אנגעקלאגטער איז פריינעשפראכען געווארען.

שבת, דעם 24 שערפיען, 9 אווענד
● איינציגער אויפטריט ●
פון דער בעריהמטער פאלקס־זינגערין, דער שטאלץ פון דער יודישער עסטראדע
פארק העלענאוו
טעל. 209-32.
אין איהר אייגענ־ארטיגען רייכען רעפערטואר.
לאלא פאלמאן
דארא סקורי
אין דעם קאנצערט נעמט אויך אנ־טייל די בעוואוסטע זינגערין פון דער מעדיאלאנער אפערע „לא סקאלא“
אין א רייכען פראגראם פון לידער און אפערן־אריעס.
איינגאנג אין גארטען שוין פון 2 נאכמ. פון 5 א זייגער קאנצערט פון סימפ. ארקעסטער דיר. ס. פיעטרושקא אין פראגראם יודישע מוזיק.
בילעטען צו 1.09 זל. פערקויפט די מערקישע קאנדיטאריי פיעטריקאווער 12 אויך די קאס ע פון העלענאוו.
אין פאל פון רעגענוועטער קומט דער קאנצערט פאר דעמזעלבען טאג אין זאל „פילהארמאניע“
אילגאווע בילעטען צו 54 גר. קענען בעקומען פערזיינען שבת נור ביז 5 א זייגער נאכמ.

ר. איזראעל

משומדים

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

99)

— א פשר וואלט איך אליין גערעדט מיט סא באן, האט דער דירעקטאר נאך אלץ געפרובט צו ראטעווען די סיטואציע. 5

— דוכט זיך, אז ס'איז איבריג, ס'וועט אנ־דערש ניט ווערען איבריגענס קענט איהר זיך דאך נישט, הער דירעקטאר, זיך פערשטענדיגען מיט איהר און איהר וועט דאס מוזען מאכען דורך מיר.

— זי וועט דאס פערשטעהען, זי אלס קינסט־לערין, זי וועט בעגרייפען, אז דאס איבעררייסען די א ריפעטיטע אין לאנדאן וועלען איהר שאדען ברענגען.

— ביטע, ווען איהר ווילט קענט איהר פער־זענליך מיט איהר רעדען.

דער טעלעפאן ביים דירעקטאר אין קאבינעט האט געקלונגען, דער דירעקטאר איז צוגעגאנגען צום טעלעפאן.

— ווער רעדט? ווער? לארד לענדסבורי? מיט וואס קען איך דינען דעם עהרווירדיגען לארד?

דער דירעקטאר איז בלאס געווארען, שטעהענ־דיג ביים טעלעפאן און הערענדיג ווער עס רעדט צו איהם.

מיט וואס קען איך אייך דינען? האט דער דירעקטאר נאכאמאל געפרעגט.

וואס ווייטער דער דירעקטאר איז געשטאנען ביים טעלעפאן און זיך צוגעהערט צו דעם וואס דער לארד לענדסבורי האט צו איהם גערעדט איז ער אלץ מעהר בלאס געווארען און האט כסדר געוואר־פען זיינע בליקען אויף אידאן. דערפון האט אידא פערשטאנען, אז דער וואס שטעהט אויף יענער זייט טעלעפאן און וועלכען דער דירעקטאר רופט אן לארד לענדסבורי רעדט וועגען איהר. באלד האט זיך אידא דערמאהנט, אז זי קען דעם נאמען לענדס בורי, דאס איז געווען דאס פריילין, וועלכע איז היינט געווען ביי זיי אין האטעל און האט בעבעטען, אז אידא זאל זי לערנען טאנצען, אידא האט זיך געטראכט, אז ס'איז מעגליך, אז לראד לענדסבורי דער פאטער פון דעם מיידעל אינטערוועניערט ביי דעם דירעקטאר, אז זי זאל דאך אננעהמען די לעקציע.

— לארד לענדסבורי, האט דער דירעקטאר גע־שטאמעלט ביים טעלעפאן, איך קען איידער נישט רעדען איצט, דאס וואס איהר האט מיר געזאגט, איז פאר מיר א גרויסע איבערראשונג, באמת איך ווייס גארנישט דערפון, ווען דאס וואלט מיר געזאגט אנ־אנדערער ... ון נישט איהר לארד, וואלט איך נישט געגלעבט קיין אכט דערויף, אבער ווען איהר זאגט מיר דאס גלויב איך, ליידער קען איך אין איצטיגען מאמענט נישט פיל רעדען וועגען דעם.

אידאן איז געווארען פיינליך, זי האט פערשטאנען, אז דאס רעדט מען וועגען איהר און צוליב דעם קען דער דירעקטאר נישט פיל רעדען. זי האט גאר נישט געזאגט און איז ארויס פון צימער.

ביים דירעקטאר זענען ווירקליך אויפגעבונדען געווארען די הענד.

— לארד לענדסבורי, איצט קען איך שוין מיט אייך פריי רעדען, ערקלערט מיר מיסטער געגנוי וועגען וואס עס האנדעלט זיך, איך בין אזוי איבער ראשט, אז איך פערשטעה קוים וואס איהר האט מיר געזאגט.

— אלזא איך זאג אייך קלאר, ס'איז פערהאן א בעגרינדעטער חשד, אז איהר ווערט בעשווינדעלט און דורך דעם ווערט גאנץ לאנדאן בעשווינדעלט.

— דורך וועמען? ווער בעשווינדעלט מיך?

— כ'האב גלויבענסווערטע ידיעות, אז די טאנץ־מייסטערין אידא, וועלכע אנאנסירט זיך און אפ־שירט זיך אלס וועלט־בעריהמטע טאנץ־לעהרע־רין, האט קיין שום אהנונג נישט וועגען דעם וואס דאס הייסט א טאנץ און מיט וואס מען עסט דאס.

— אבער, לארד לענדסבורי, דאס איז דאך אונמעגליך, מיר זעהען דאך מיט אונזערע אייגענע אויגען די פראדוקציע און לייסטונגען פון איהר שילערין סאבא, דאס איז דאך שוין זיכער נישט קיין מיסטיפיקאציע, אונזערע אייגענע אויגען קען מען דאך נישט אפנארען.

— אויף דא שטעקט עפעס א רעטעניש, דירעק־טאר, איך וויל אבער נישט אינטערוועניערען דעריין, ווייל ווי איך האב געהערט איז די אנדערע ווירקליך א גרויסע קינסטלערין, אבער וואס שייך דער דאָ־זיגער אידא, דארפט דער ענין אין דער ערשטער רייה אויפגעקלערט ווערען דורך אייך, מיסטער די־רעקטאר, א[illegible] ... צו טון.

— איך וועל טון אלץ וואס ליגט אין מיינע מעגליכקייטען, כדי דעם ענין אויפצוקלערען.

— איך ווארט אויף אייער ענטפער, דירעקטאר.

— איך וועל זיך בעמיהען דעם ענטפער באלד צו געבען, לארד לענדסבורי.

אין דער צייט איז אידא כמעט געלאפען דורך די גאסען ביז צום האטעל וואו סאבא האט אויף איהר געווארט.

— נו, אידא האסט געקינדיגט דעם קאנטראקט?

— יא, ער האט אין אנהויב נישט געוואלט מסכים זיין, געפרובט מיך איבערצורעדען און צו איבערצייגען, אז דו דארפסט נאך דא בלייבען; ביי מיר האט ער גארנישט געפועלט, ווייל איך האב דאך געהאט אזעלכע אינסטרוקציעס פון דיר, ער האט זיך דערמיט נישט בעגנוגענט און האט אונבעדינגט פערלאנגט מיט דיר פערזענליך צו רעדען.

— ביטע, זאל ער רעדען מיט מיר, ביי מיר וועט ער דאסזעלבע פועלן וואס ביי דיר, ער קען מיט מיר רעדען, איך האב בעשלאסען אז אנדערש וועט עס נישט ווערען.

— סאבא, איך האב אבער אנ'אנדער עגמת נפש.

— וואס איז געשעהען?

— איך ווייס אליין נישט גענוי, אבער כ'פיהל, אז עס רוקט זיך עפעס אן אויף מיר.

— וואס איז געשעהען, זאג מיר?

— ווען איך בין געווען ביים דירעקטאר, האט אימיצער אנגעקלונגען ביי איהם אין טעלעפאן, לויט דעם געשפרעך וואס זיי האבען געפיהרט, האב איך זיך אנגעשטויסען, אז זיי רעדען וועגען מיר. דער דירעקטאר האט איהם טיטולירט לארד לענדס בורי, דער נאמען איז דאך אונז בעקאנט, דאס איז א פאטער פון דעם מיידעל וואס איז ערשט היינט דא געווען און געוואלט זיך לערנען ביי מיר טאנצען

— נו, האט דער פאטער אינטערוועניערט ביי דעם דירעקטאר, אז דו זאלסט אננעהמען די לעקציע

— מהחילת האב איך אויך אזוי געמיינט, לויט דעם ווייטערדיגען געשפרעך אבער וואס זיי האבען געפיהרט, האב איך זיך איבערצייגט, אז נישט וועגען דעם האנדעלט זיך.

— נאר וועגען וואס דען?

— ס'דוכט זיך מיר, אז סטעפאנס נקמה קומט דא אין בעטראכט.

— אפשר האט ער געמסרט, אז דו ביזט נישט קיין טאנץ־לעהרערין? איך מיין דעם דאזיגען סטעפאן דיינעם.

— איך בין מעהר ווי זיכער, אז ס'איז אזוי.

— און אויב יא, האט סאבא זיך געהיצט, אויב ער איז ווירקליך בעגאנגען אזא געמיינהייט איז וואס? וואס האסט דו מורא? ווער קען דיר דערפאר עפעס טון? ווער קען דיר אויפווייזען, אז דו ביזט נישט קיין טאנץ־לעהרערין, אז איך האב זיך נישט געלערנט ביי דיר, און איבעריגענס נעהמסט עפעס געזשע ביי אימיצען? האסט אויסגע־שווינדעלט ביי אימיצען געלד? מאכט דיר נישט דערפון, דו לאכסט אויס זיי.

— פערגעס נישט, סאבא, אז אין דעם ענין האט זיך אריינגעמישט א לארד, ס'מוז זיין א זעהר איינפלוסרייכער מענש.

— איז וואס? וואס האט עס דערצו??

— אבער נאך וואס האט דאס אונז געטויגט, צוליב וואס האבען מיר דאס געטון?

— אפשר איז דאס טאקע געווען א נארישקייט, אבער ס'איז דאך שוין פערפאלען, ס'איז שוין געשעהען, זיי נישט קיין נאר, מאך זיך נישט דער־פון. אויב דו ווילסט וועל איך פאר דיר ערלעדיגען די גאנצע פראגע, דו דארפסט זיך בכלל דערין נישט אריינמישען, איך בין די שולדיגע אין דעם ענין, און איך וועל זיך בעמיהען מיין שולד און מיין פעהלער ווידער אויסצובעסערען.

(פארטזעצונג קומט)

די פיהרער פון ציוניזם וועגן 19. ציוניסטישן קאנגרעס

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

דער בעהאנדלונג פון דער דייטשער פראגע אויפ'ן קאנגרעס?

— אונזער פראקציע וועט ענטשלאסן פערלאנגען, אז די יודישע פראגע אין דייטשלאנד זאל ברייט אויפגענומען ווערען אויפ'ן קאנגרעס. די אנטי־יודישע פערפאלגונגען אין דייטשלאנד מוזען אפען פעראורטיילט ווערען דורכ'ן קאנגרעס.

ד"ר מאסינזאהן האט אין פערלויף פון געשפרעך אונטערגעשטראכען, אז זיין פראקציע וועט זיין נעגען דעם פארשלאג צו רופען דעם קאנגרעס איין מאל אין פיער יאהר און וועט דורכאויס פערלאנגען, אז דער קאנגרעס זאל פארקומען איין מאל אין צוויי יאהר. ווי ביז איצט.

יט"א-אינטערוויאו מיט ד"ר נחום גאלדמאן

לוצערן (יט"א) דער וויצע־פרעזידענט פון אקציאנס־קאמיטעט און פיהרער פון דער וועלט־פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען (גרופע א') ד"ר נחום גאלדמאן האט אין אנ'אינטערוויו מיט'ן פארשטעהער פון יט"א ערקלערט, דאס ער איז טיף איבערצייגט, אז עס וועט געשאפען ווערען א ברייטע קאאליציע, וועלכע וועט ארומנעהמען אלע שטרעמונגען אינם ציוניזם. ד"ר גאלדמאן בעגרינדעט זיין מיינונג דערמיט, וואס די פארטייען פון דער ביז איצטיגער קאאליציע, סיי די אפאזיציאנעלע, שטרעבען אויפריכטיג צו דער קאנסאלידירונג פון ציוניזם. עס וועלען פערשטענדליך ארויסשווימען גרויסע שוועריגקייטען ביי דער אויסארבייטונג פון דער ארבייטס־פלאטפארם, וועלכע זאל מעגליך מאכען א צוזאמענארבייט. אזוי למשל, איז זיך נישט פארצושטעלן, אז דער ארבייטער־פליגל זאל מסכים זיין אויף דער פאדערונג פון דער גרופע ב' וועגען אנערקענען דעם ארגון, עס וועלען ווארשיינליך אויך זיין שווערע רעליגיעזע פאדערונגען מצד דעם „מזרחי".

ד"ר גאלדמאן האלט אבער די שאפונג פון א קאאליציאנס - עקזעקוטיווע פאר'ן געבאט פון דער צייט און דאס נישט צושטאנדקומען פון אזא קאאליציע וואלט ער געהאלטען פאר געפעהרליך פאר'ן ציוניזם הגם די ביז־איצטיגע קאאליציע צעהלט צוויי דריטעל מאנדאטען אויפ'ן קאנגרעס. די געפאהר פון לאזען ווייטער אין דער אפאזיציע א בעדייטענדען שעפערישען טייל פון ציוניזם זעהט ד"ר גאלדמאן אין בייספיל פון די רעוויזיאניסטען.

די קאנדידאטור פון ד"ר וויצמאן, דענקט ד"ר גאלדמאן, וועט ארויסגערוקט ווערען. די דאזיגע קאנדידאטור קאן בעשטימט רעכנען אויף דער אונטערשטיצונג מצד דעם ארבייטער־פליגעל אין דער גרופע א'. ד"ר גאלדמאן זעהט נישטפאר קיין בעזונדערע שוועריגקייטען פאר דער וואהל פון ד"ר וויצמאן אלס פרעזידענט.

אויף דער פראגע וועגען דער קאדענץ פון דער עקזעקוטיווע (2 אדער 4 יאהר) האט ד"ר גאלדמאן ערקלערט, אז זיין גרופע וועט זיך ענטשידען אקעגנשטעלען יעדען פראיעקט צו ענדערן דעם סטאטוט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע. בעזונדערס געפעהרליך וואלט זיין אזא רעפארם אין פאל, אויב עס זאל צושטאנדקומען בלויז פון א „קליינער קאאליציע" (ארבייטער און גרופע א'), מען טאר נישט איבערלאזען די אפאזיציע אין א צושטאנד פון נישט האבען קיין אויסזיכטען זיך מיטצובעטייליגען אין דער ארבייט אויף גאנצע פיר יאהר צייט.

די דייטשע פראגע וועט געוויס בעהאנדעלט ווערען אויפ'ן קאנגרעס. עס וועט זיין די זאך פון די דייטשע יודען זעלבסט, צו בעשליסען, צי זיי זאלען בלייבען אויפ'ן קאנגרעס אדער נישט.

די הויפט־פראבלעמען פון קאנגרעס וועלען זיין: רעליגיעזע ענינים (געשטעלט פון מזרחי), די פראגע פון פערטיילען די סערטיפיקאטען, די פראגע פון טראנספער, פראגען פון פערשטארקען די קאלאניזאטארישע ארבייטען אין א"י, אקטיוויזירענדיג פון דער העברעאישער קולטור - טעטיגקייט אין די גלות לענדער.

צום סוף פון געשפרעך האט ד"ר גאלדמאן ספעציעל אונטערגעשטראכען די פארגעזעהענע שטרייט־פראגען מיט די נישט־ציוניסטען. די ציוניסטישע ארגאניזאציע קען נישט, לויט דער מיינונג פון ד"ר גאלדמאן, אין קיין פאל מסכים זיין אויף דעם פיפטי־פיפטי־אפמאך, און אין דער ריכטונג מוזען אונבעדינגט געמאכט ווערען ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע פון דער יודישער אגענץ. אין הסכם דערמיט האט ד"ר גאלדמאן נאך מיט דריי חדשים צוריק ארייגעטראגען א פארשלאג וועגען ענדערונגען אין סטאטוט.

כדי אויסצומיידען ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע און די דערמיט פערבונדענע שווערע פראצעדור, איז פארהאן נאר איין אויסגאנג, נעמליך, דאס די נישט־ציוניסטען זאלען מסכים זיין אויף דעם סטאטוס - קוואָ צו זיין פערטרעטען אין דער עקזעקוטיווע מיט 2—3 פארשטעהער.

ערקלערונג פון מאיר גראסמאן

לוצערן (יט"א) אין א געשפרעך מיט פרעסע פארשטעהער האט דער פיהרער פון דער יודענשטאאטס־פארטיי מאיר גראסמאן, ערקלערט, אז זיין גרופע וועט אויפ'ן קאנגרעס מאכען די שארפסטע אבסטרוקציעס, אויב דער קאנגרעס וועט נישט ארויסטרעטען נעגען די יודען־רדיפות אין דייטשלאנד.

מאיר גראסמאן ערקלערט, אז ער האט דעם קאנגרעס פארגעווארפען דעם חטא, אז געוויסע נאציאנאלע אינסטיטוציעס אין א"י ברעכען דעם באיקאט געגען דייטשלאנד און נוצען למשל דייטשען צעמענט.

די אנוועזנהייט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע פון דייטשלאנד אויפ'ן קאנגרעס וועט אונז נישט אפהאלטען פון אונזערע אנטי־נאצי ארויסטרעטונגען אויף דער קאנגרעס־טריבונע האט גראסמאן געזאגט.

אפשטעלענדיג זיך אויף דער פראגע פון א קאאליציאנס־עקזעקוטיווע האט גראסמאן אויסגעדריקט זיין מיינונג, אז די דאזיגע פראגע ליגט אין די הענט פון דער פארטיי, וואס האט די מעהרהייט פון קאנגרעס. די קאאליציע־פראגע איז אבער נישט וויכטיג ווי די פראגע פון הכשרה, אימיגראציע, קאלאניזאציע, בודזשעט און מאנאפאל אויף ארבייט, און די דאזיגע פראגען וועלען, לויט גראסמאנ'ס מיינונג זיין די הויפט־פונקטען פון קאנגרעס.

גראסמאן ערקלערט, אז ער גלויבט נישט, דאס די איצטיגע עקזעקוטיווע זאל ווירקליך זיין פעראינטערעסירט צוצולאזען צוריק ד"ר וויצמאנ'ען צו דער ליטונג. לסוף האט גראסמאן געזאגט, אז זיין פראקציע וועט ענטשידען ארויסטרעטען געגען דעם, אז דער קאנגרעס זאל גערופען ווערען איינמאל אין פיר יאהר.

ערקלערונגען פון א. דאבקין און ח. בארלאס

לוצערן (יט"א) דער גענעראל - סעקרעטאר פון עליה־דעפארטאמענט פון דער יודישער אגענץ ה' ח. בארלאס האט אין א געשפרעך מיט'ן יט"א־פארשטעהער איבערגעגעבען פערשידענע פרטים וועגען דער רעגולירונג פון דער עליה קיין א"י אין ליכט פון די בעשלוסען פון דער נאר וואס אפגעהאלטענער אלוועלטליכער קאנפערענץ פון די פאלעסטינא־אמטען. ה' א. בארלאס האט בעזונדערס בעטאנט די שעדליכע פאלגען דערפון, וואס די א"י־רעגירונג מישט זיך אריין אין דער פערטיילונג פון די סערטיפיקאטען. ה' בארלאס ערקלערט, צוליב דער דאזיגער ארייננמישונג זענען די לעצטע צוויי יאהר פערלוירען געגאנגען פאר דער עליה נישט וועניגער ווי 10.000 פערזאן.

בנוגע די הכשרה - פראבלעמען האט ה' בארלאס בעזונדערס בעטאנט די נויטווענדיגקייט צו פראדוקטיוויזירען די הכשרה און פערשטארקען די אויפזיכט אין די פאלעסטינא־אמטען איבער די קיבוצים אין פערשידענע הכשרה פונקטען, עס איז אויך וויכטיג צו פערשטארקען דעם העברעאיזירונגס־פראצעס פון די קינפטיגע עולים, כדי זי זאלען קענען ווי אמשנעלסטען ארייננוואקסען אין קולטור־לעבען פון ארץ ישראל.

בעזונדערע אויפמערקזאמקייט — האט ה' בארלאס אונטערשטראכען — מוז געווידמעט ווערען די פראדוקטיווע פאכען, אין וועלכע א"י נויטיגט זיך היינט־צו־טאג. א"י נויטיגט זיך אין פערשידענע פאכלייט און וואס מעהר אזעלכע וועלען קומען אלץ בעסער וועט דאס זיין פאר'ן יודישען לאנד.

לוצערן (יט"א) אינטערעסאנטע ציפערן וועגען דעם, וואו און ווי אזוי האבען זיך איינגעארדענט די חלוצים, וואס זענען אין לעצטען יאהר אנגעקומען קיין א"י, זענען גענויאמעלט געווארען פארן קאנגרעס דורך ה' אליהו דאבקין, דעם גענעראל־סעקרעטאר פון דער אפטיילונג ביים ועד־הפועל פון דער „הסתדרות".

לויט'ן בעריכט זענען אין משך פון ערשטען האלבען יאהר 1935 רעגיסטרירט געווארען אין מרכז־העליה פון דער הסתדרות 8334 עולים לגבי 5.272 אין דער זעלבער צייט פון יאהר 1934. צווישען די, וואס האבען בעקומען סערטיפיקאטען, זענען געווען 3,383 (40.8 פראצ.) פון „החלוץ" און 4951 (54.4 פראצ.) נישט קיין מיטגלידער פון החלוץ.

פון דער צאהל 8.334 אריינגעקומענע עולים זענען 55 פראצ. געבליבען ביי שטאטישע ארבייט, 35 פראצ. אוועק איז מושבות און 10 פראצ. אין משקים (קבוצות).

פון החלוץ־מיטגלידער זענען 75 פראצ. אוועק אויף לאנד־ארבייט און 25 פראצ. זענען געבליבען אין שטאט, בעת צווישען די ערשטע מיטגלידער פון החלוץ זענען אין דארף אוועק בלויז 25 פראצ. און 75 פראצ. זענען געבליבען אין שטאט.

פון די פערבליבענע אין די שטעט האבען 2.630 זיך בעזעצט אין תל־אביב. 1.540 אין חיפה, 154 אין ירושלים און די איבריגע אין אנדערע שטאטישע ישובים.

צווישען דער צאהל אנגעקומענע עולים זענען 3.269 געווען פון קאנגרעס פוילען, אויף די קרעסען, 440 פון גאליציען, פון דייטשלאנד, 1095 פון רומעניען 693 און די איבריגע פון ליטע, עסטרייך, לעטלאנד, טשעכאסלאוואקיי א. אנד. 64 עולים זענען אין פערלויף פון די 6 חדשים 1935 געקומען פון ראטענפערבאנד.

אידעאלאגישע פלאטפארם און ארגאניזאציאנעלע פרינציפען פון דער וועלט-פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען

לוצערן (יט"א) די קאנפערענץ פון דער „וועלט - פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען", וואס איז איצט אפגעהאלטען געווארען אין לוצערן אין צוזאמענהאנג מיט'ן ציוניסטישען קאנגרעס, האט אנגענומען דעם סטאטוט, לויט וועלכען די „וועלט־פעראייניגונג פון אלגעמיינע ציוניסטען" ווערט קאנסטיטואירט, בנוגע די צילען פון דער „וועלט ־פעראייניגונג" ווערט אין דעם סטאטוט פון דער „וועלט־פעראייניגונג" געזאגט צוו. אנד.:

די „פעראייניגונג" וועט מיטווירקען ווי אן אינטעגראלער טייל פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וועטגעהארכען דער קאנסטיטוציע און די בעשלוסען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע אין איהרע העכערע אינסטאנצען. די „פעראייניגונג" וועט צושטימען צו דער גרינדונג פון ציוניסטישע לאנדעס - פערבינדונגען און אין צווישען וועט זי העלפען צו קאנסאלידירען די ציוניסטישע פעדעראציעס. די דערמאהנטע אויפגאבען בעצוועקען נישט אין קיין פאל ארויפצולעגען אויף די בעזונדערע חברים פון דער „פעראייניגונג" א פארטייאישע אידעאלאגיע.

די „פעראייניגונג" וועט ז זיין טעטיג אין צייט פון קאנגרעס אלס קאנגרעס־פראקציע.

די „פעראייניגונג" וועט זיין טעטיג אין צייט איינינען די ציוניסטישע פעדעראציעס און פערבאנדען פון די אלגעמיינע ציוניסטען, כדי צו פערווירקליכען די שטרעבונג פון דער ציוניסטישער בעוועגונג לויט דעם באזעלער פראגראם.

די „פעראייניגונג" וועט זיך נישט רעכענען און וועט נישט דינען אלס רעפרעזענטאנץ פאר די אינטערעסען פון א בעזונדערער קלאס נישט אין א"י און נישט אין גלות. פאר איהר איז דער הויפט־פרינציפ — די נאציאנאלע דיסציפלין. די פעראייניגונג וועט שטרעבען אויפשטעלען די נאציאנאלע היים אויף א פונדאמענט פון אנ'ארגאניזירטער און פלאן־מעסיגער טעטיגקייט. די פעראייניגונג וועט זיך בעמיהען, דאס די ארבייטס־בעציהונגען אין ישוב זאלען באזירט זיין אויף געגענזייטיגע אפמאכען צווישען די ארבייטס־געבער און ארבייטס־נעהמער. און זאלען זיך שטיצען אויף דעם פרינציפ פון פליכט־בוררות, וואס זאל אויסגעפיהרט ווערען אונטער דער השגחה פון אנ'אנערקענטער נאציאנאלער אינסטיטוציע. די פעראייניגונג וועט שטרעבען, אז אין דער אלגעמיינער ארבייטער־ארגאניזאציע (הסתדרות העבודים הכללית) זאלען אריינגעהן אויף גלייכע רעכט אלע ארבייטער - פעראיינען, און עס זאל זיי געגעבען ווערען דאס אויטאנאמיע־רעכט פאר זייערע רעליגיעזע אדער פאליטישע אנשויאונגען אין די ראהמען פון די אלגעמיינע ארבייטער־ארגאניזאציעס.

דער סטאטוט פאר דער וועלט־פעראייניגונג זאגט צום סוף, דאס די דעלעגאטען פון דער ציוניסטישער פעדעראציע אין לאנד פון מאנדאטאר־מאכט, האבען דאס רעכט, לויט דעם אייגענעם איינזעהן צו שטימען אין דער פראגע פון וואהל פון דער ציוניסטישער וועלט־עקזעקוטיווע.

ווייטערדיגע איינשרייבונגען צום גרויסען אויספלוג קיין ווילנע

שוין דעם ערשטען טאג פון די איינשרייבונגען אויף דעם אויספלוג קיין ווילנע וואס קומט פאר צווישען 5-טען און 12-טען סעפטעמבער האט בעוויזען דעם גרויסען אינטערעס. צו דעם דאזיגען גרעסטען אויספלוג אין היינטיגען סעזאן.

צעהנדליגער מענשען האבען געכטען שוין בעקומען די גענויע אינפארמאציעס וועגען דער דאזיגער ביליגער און אונטערעסאנטער רייזע.

בעזונדערס ווערען אויפמערקזאם געמאכט די אנטיילנעהמער אין אויספלוג פון דער פראווינץ, וועלכע דארפען א הויז א פאס, 2 פאטאגראפיעס. א מיליטער־ביכעל אויך צושטעלען אנ'ערלויבניש פון זייער סטאראסטווע אויף ארויסצופאהרען קיין אויסלאנד.

דער גענויער פראגראם פון דעם אויספלוג ווערט שוין צוזאמענגעשטעלט און גאר בקרוב וועלען מיר קענען איהם פערעפענטליכען.

יעדענפאלס איז שוין זיכער, אז אזא פערשידענארטיגער און פראגראם־רייכער אויספלוג איז נאך ביז איצט נישט געווען. נאכמעהר ביי די קנאפע קאסטען, מיט וועלכע דער אויספלוג איז פערבונדען. די גאנצע רייזע פון לאדז קיין ווילנע און פון ווילנע צוריק קיין לאדז קאסט איינגאנצען 130 זלאטעס:

ווייטערדיגע איינשרייבונגען נעהמט אן די אדמיניסטראציע פון „נייעם פאלקסבלאט"

איינציגער אויפטריט פון לאלא פאלמאן און דארא סקורי אין העלענאוו

היינטיגען שבת קומט פאר אין פארק העלענאוו נאר איין איינציגער קאנצערט פון דער בעוואוסטער פאלקס־זינגערין לאלא פאלמאן אין איהר אייגענארטיגען רעפערטואר פון אלטע און נייע אין לאדז נאך נישט געזונגענע לידער.

אין דעם קאנצערט נעהמט אויך אנטייל די בערוהמטע זינגערין פון מעדיאלאנער אפערע „לא סקאלא" דארא סקורי אין א פראגראם פון לידער און אריעס.

פעסטין פון יודישע ליד אין „העלענאוו"

מיר זינגען פאר אונזערע און זינגען טוען מיר אויך אונזערס.

אונזער פאלקס־ליד, וואס דריקט אזוי בולט אויס אונזער אלע געזינונגען און שטימונגען, שאפט זיך אזוי ווי פון זיך אליין אין יעדער תקופה און אין יעדער צייט. מעגען די המנ'ס פון אלע תקופות און צייטען צישטערען אונזער שאפענס־ווילען, נאכמעהר, אפילו צו בעדראהען אונזער קיום, ענט וויקלט זיך אונזער ליד נאך בולט'ער און אילוסטרירט נאך מעהר די ענטשפרעכענדע שטימונג פון די געשעפענע דורך זיי די המנ'ס פון אלע צייטען.

„הזמיר" דער ערשטער בעסטער פון די דריי גוטע כארען ביי אונז אין שטאט האט אונטער א גרויסען נאמען „פעסטין" ארויסגעטרעטען אבער דוכט זיך מיט גאנץ בעשיידענע פאלקס־לידער, וואס דריקט אבער אויס אזוי שעהן און אזוי ריכטיג אונזערע שטימונגען.

„אליין" פון געלבארד, וויפיל שטימונג און שעהנקייט ענטהאלט דאס ליד? די „לבנה" פון א קס. א הערליך ליד שימערירט גישט ווי די לבנה מיט קאלטע ליכט, נאר אנגעהויכט פון מענשליך ווארם געפיהל געשריבען פאר כאר, סאלא און ארקעסטער, און ווי געשריבען הארציג, איניג ווי די האטעטישע ווערטער פערדינען. דאס ליד געזינגען פון כאר זעהר פיינפיהלינג, צארט פון די סאליסטען (פר. קראקאווסקי און ה' גרינוואלד) און זעהר סובטעל פון ארקעסטער. אין אזא אויספיהרונג איז דען א וואונדער וואס עס האט געמאכט אזא גוטע ווירקונג אויפ'ן עולם? א. א. וו. די כארען און לידער אין וועלכע עס האבען אויך זעהר שעהן געזינגען די סאליסטען קארן. גליקסמאן און פאליטסקי, האט געמאכט די ווירקונג וואס קען מאכען אזא שעהן געזאנג פון אזא גוט שטודירטען פאלקס־כאר געזונגען פאר'ן פאלק, לידער פון און איבער'ן פאלק. די אלע וואס האבען בייגעוואוינט דעם „פעסטין" זענען געוויס זיכער אז, דער פיינפיהליגער און רוטינירטער דיריגענט ה' זאקס פיהרט אהן צוויישפעל דעם „הזמיר" כאר צו דער הויכער מדריגה אויף וועלכער דער הזמיר כאר איז אמאהל אין די גאלדענע צייטען געשטאנען.

D—ski.

שבת א פארשטעלונג פון דער „יודישער טעאטער סטודיע"

מיינע הערען איהר האט פערשפילט

שבת ד. 24 ד. ח. 9 אווענד אין טעאטער פאפולארני אגראראווא 18 וועט די יודישע טעאטער־סטודיע" נאך אנ'איבעריים, ווידער געבען א פארשטעלונג פון „מיינע הערען איהר האט פערשפילט".

די לעצטע פארשטעלונגען זענען געשפילט געווארען ביי אנ'אויספערקויפטען טעאטער און זענען זעהר ווארים אויפגענומען געווארען.

כדי צו דערמעגליכען דיברייטע פאלקס־מאסען צו בעזוכען די פארשטעלונג זענען די פרייזען פון בילעטען זעהר נידריגע.

נעכטיגע רעזולטאטען פון די אטלעטען־קאמפען אין צירק

אין דער ערשטער פאר האבען געכטען געקעמפט דער דייטש שיקאט מיט שימקאווסקי'ן, ביידע קעמפען זעהר ברוטאל, דער קאמף בלייבט אונענטשידען. גראבאווסקי האט בעזיגט קארלעווסקי'ן אין דער 6-טער מינוט דורך א דאפעלנעלסאן, אזוי, אז קארלעווסקי'ן האט מען געמוזט אין א מוראדיגען צושטאנד ארא0טראגען פון דער ארענע.

דער אינטערעסאנטער קאמף איז געווען קראוזער — מיאזשא, ביידע ווייזען ארויס א שעהנע טעכניק, דאך איז די איבערגעוויכט ביי קראוזער'ן אין דער 23 מינוט בעזיגט קראוזער זיין שטארקען געגנער. דער קאמף טארנאוו—זייסיג גיט נישט קיין רעזולטאט. אין דער לעצטער פאר בעזיגט טראוואגליני אין דער 5. מינוט גאוואק'ן.

דאן מעלדעט זיך דער דייטש שיקאט און פערלאנגט א רעוואנש־קאמף מיט קראוזער'ן, ווייל קראוזער זאל האבען בעת'ן לעצטען קאמף מיט איהם אויסגענוצט דאס, וואס שיקאט האט זיך אויסגעלענקט א פוס און ער ערקלערט, אז דאס וואס קראוזער האט איהם געלייגט איז גאר געווען א צופעליקייט. קראוזער האט אנגענומען דעם קאמף.

קראוזער האט—אנגענומען דעם רעוואנש־קאמף.

היינט קעמפען:

שיקאט—קראוזער (דעצידירענדער רעוואנש־קאמף. טהאמסאן — גראבאווסקי (דעצידירענד). טארנאוו — אויבא. זייסיג — גאוואק. סענקאווסקי—בריק.

Dr.

Wolkowyski

האט זיך איבערגעצויגען אויף

ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02

נעמהט אן אין הויט- און ווענערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע

פון 8—11 בייטאג און פון 4—9 אווענד

רעגיסטראַציע פֿון פּאָבאָר=פּליכטיגע

אין צוזאַמענהאַנג מיט די איצט פּערעפּענט-ליכטע אויפֿפאָדערונגען צו די פּאָבאָר-פּליכטיגע פֿון 1917, אַז זיי זאָלען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראַציע, איז כדאַי צו מאַכען אָט די פֿאָל-גענדע אויפֿקלערונגען:

אין חודש סעפּטעמבער ווערט יעדעס יאָהר פֿעראָרדענט אַ רעגיסטראַציע פֿון אַלע יונגעלייט, וועלכע האָבען געענדיגט אָדער ענדיגען דאָס 18-טע יאָהר. די רעגיסטראַציע איז די ערשטע לויט'ן סדר.

רעגיסטרירען דאַרף מען זיך אין אַנגעוויזע-נעם רעגיסטראַציע-אַמט לויט'ן וואוין- אָדער אויפֿ-האַלט-אָרט. וואָס שייך די יעניגע פּאָבאָר-פּליכטיגע יונגעלייט, וועלכע געפֿינען זיך אין אויסלאַנד, מוזען זיי זיך רעגיסטרירען אין אָרטיגען פּוילישען קאָנסולאַט. אין פֿאַל פֿון אַנ'אַדרעס-ענדערונג, דאַרף דער רעגיסטרירטער פּאָבאָר-פּליכטיגער תּיכּף זיך מעלדען אין דער געמיינדע-פֿערוואַלטונג פֿון נײַער וואוין אָדער אויפֿהאַלט-אָרט.

צו דער רעגיסטראַציע דאַרף מען זיך שטע-לען פּערזענליך. וויבאַלד דער פּאָבאָר-פּליכטיגער איז נישט ביכולת אַליין צו קומען זיך רעגיסטרי-רען, מעג ער זיך שריפֿטליך מעלדען צו דער רע-גיסטראַציע. אין אַזאַ פֿאַל דאַרף דער פּעטענט אָנ-געבען זיין נאָמען און פֿאַמיליע-נאָמען, דאַטע און אָרט פֿון געבורט, נעמען פֿון די עלטערן (מעדעל-פֿאַמיליע-נאָמען פֿון דער מוטער), צי לעבען די עלטערן, זייער וואוינאָרט, זיין וואוין אָדער אויפֿ-האַלט-אָרט, רעליגיע, ציוויל-שטאַנד (בחור, פֿער-הייראַט, שטראָפֿליכקייט, פֿיזישע פֿעלערן.

די פּאָבאָר-פּליכטיגע יונגעלייט, וועלכע שטע-לען זיך צו דער רעגיסטראַציע מוזען פֿאָרשטעלען בעשטעטיגונגען פֿון זייער אידענטישקייט, קוים מעלדען זיך אָבער יונגעלייט צו דער רעגיסטראַציע, וועלכע זענען נישט ביכולת צוליב בעגרינדעטע טעמים פֿאָרצושטעלען די נויטיגע פּערזענליכע דאָ-קומענטען מוז מען זי רעגיסטרירען אויפֿ'ן סמך פֿון זייערע ערקלערונגען.

די רעגיסטראַציע ווערט אַרויסגעגעבן אַ גע-העריגע בעשטעטיגונג, צי די וועלכע האָבען זיך רעגיסטרירט שריפֿטליך, ווערען די רעגיסטראַציע-בעשטעטיגונגען אַ היימגעשיקט אויף זייער אייגע-נעם פּאָרטע=קאָסטען.

די ערשטע רעגיסטראַציע ענדיגט זיך דעם 30. סעפּטעמבער. פֿונדעסטוועגען ווערען אויך רע-גיסטרירט יונגעלייט נאָכ'ן דאָזיגען טערמין. זיי מוזען אָבער אָנגעבען די סיבה פֿון דער פֿער-שפּעטיגונג.

פֿאַר נישט שטעלען זיך צו דער רעגיסטראַציע אָדער פֿאַר פֿערשפּעטיגען דעם טערמין דראָהט אַ געלד-שטראָף ביז 3 טויזענד גילדען און אַרעסט ביז 3 חדשים.

די שטראָף לייגט אַרויף דער אָרטיגער סטאַ-ראָסטאַ.

Kopiec Józefa Piłsudskiego

Konto w P. K. O. 444.

ראַדיאָ-פּראָגראַם

דאָנערשטאָג, דעם 22 אויגוסט

6.36 — גימנאַסטיק. 6.50 — פּליטען. 7.20 — ידיעות. 7.30 — ספּאָרט און טוריסטישע שמועסען. 7.35 — פּליטען. 11.57 — צייט-סיגנאַל. 12.03 — ידיעות. 12.15 — פּליטען. 1.05 — אַריעס און ליי-דער. 1.30 — פּליטען. 3.15 — בערזע. 3.25 — עקספּאָרט. 4 — פּרייליכע אוידיציע פֿאַר קינדער. 4.15 — פֿאָלקס-לידער פֿון ווייטען מזרח. 4.35 — פּאָרטעפּיאַן - קאָנצערט. 5 — פֿאַר זומער-וואוינו-נגען און קור - ערטער. 6 — רעפּעראַט. 6.10 — אַ מיגוט פּאָעזיע. 6.15 — „גאַנץ פּוילען זינגט". 6.45 אַריעס און לידער. 7.15 רעקלאַמע-קאָנצערט. 7.30 פּליטען. 7.50 אַקטועלע שמועסען. 8 פּליטען. 8.10 — קאָנצערט. 8.45 — אָווענד-ידיעות. 9 — פּידעל-קאָנצערט פֿון בראָניסלאַוו גימפּעל. 9.30 — הערשפּיל. 10 — ספּאָרט. 10.10 — קאָנצערט. 11 — ידיעות, קאָמוניקאַטען. 11.05 — קאָנצערט.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28, טעל. 101-93

ספּעציאַליסט

פֿאַר מענער=שוועכע-בעהאַנדלונג.

סעקסועלע בעראַטונגען און פּסיכאָ-אַנאַליזען

נעמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 5—8 אָוונד

קלאַנג-קינאָ

CAPITOL

זאַוואַדזקאַ 16

היינט פּרעמיערע!

די שקלאַפֿין פֿון מאַנדאַליי

גרויסע ליבעס-דראַמע

אונטער'ן נאָמען:

אין די הויפּט-ראָלען: KAY FRANCIS, RICARDO CORTEZ, WARNER OLAND

אויסערדעם: אַ מוזיקאַלישע קאָמעדיע און לאַנד-אַקטואַליטעטען.

אָנהייב 4.30 נאָכם. שבת און זונטאָג 12.30 בייטאָג.

Dr. med.

D. Helman

צוריקגעקעהרט

אויערן, נאָז און האַלז=קראַנקהייטען.

נעמט אָן פֿון 10—12 און פֿון 5—7 נאָכם., זונטאָג און יום-טוב פֿון 10—1 בייטאָג.

Piotrkowska 68, tel. 112-20.

ד"ר

ס. קאַנטאָר

ספּעצ. פֿאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער-שוועכע)

פּיעטריקאָווער 90

טעל. 129-45.

נעמט אָן פֿון 8—2 נ"מ און פֿון 6—9 אָוו.

לעטשניצע

פֿאַר ווענעריש=קראַנקע מענער-שוועכע און הויט-קראַנקהייטען

פֿון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

פּיעטריקאָווער 45

טעגליך פֿון 9 פֿריה ביז 9 אָוונד.

פֿרויען און קינדער נעמט אָן אַ פֿרוי דאָקטאָר

אַ בעראַטונג 3 זל.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספּעציאַליסט

פֿאַר אַקושעריע און פֿרויען-קראַנקהייטען

פֿערהיטונג געגען שוואַנגערשאַפֿט

זגערזשער 11. טעל. 246-09

נעמט אָן פֿון 4—8 אָוונד.

Laboratorjum analiz lekarskich

„SANITAS"

Wólczańska 41, tel. 232-94

פֿיהרט אויס אַלע אַרט אַנאַליזען פֿון בלוט, אורין, פֿלעגמע א. אַ.

אויפֿן טעלעפֿאָנישען פֿערלאַנג שיקען מיר נאָך מאַטעריאַל און שיקען אָפּ די אַנאַליזען שנעל

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

Gdańska 11

טעל. 123-47. (רוג קאָנסטאַנטינער)

נעהמט אָן פֿון 4—6 נאָכם.

רעטשניצע

פֿון דאָקטוירים - ספּעציאַליסטען

זגערזשער 17

טעל. 116-33.

רענטגען-גאַבינעט

וועגעראָלאָגישעס אַמבולאַטאָריום

פֿון 9 פֿריה ביז 8 אַ זייגער אָוונט.

וויזיט 3 זל.

הריינע אנאנסען!

1 זלאָטי אַנ'אַנאַנאַס ביז 15 ווערטער 1 זלאָטי

מיט 1,500 (עווענטועל מעהר) וויל איך צוטרעטען אַלס שותּף צו אַ געשעפֿט ביי וואָס עס איז. אָפּערטען אונטער „לאָדז". 10014

איך גיב אַרויס אויף לוין אויף 8-ער, 9-ער און 10-ער שטריק-מאַשינען. צו ערפֿאַהרען ביי בורשטיין, שוו.-יאַקובאַ 12

צו פֿערקויפֿען 2 צילינדערס צו אַמע-ריקאַנער מאַשינען 118 נאָדלען ווי אויך אַ רענדער-צילינדער טיפּ „טעראָט" אויף 118 נאָדלען, ברייט 3¾ צאָל. צו ער-פֿאַהרען ביי פּינטשעווסקי, זגערזשער 80.

אַמעריקאַנער מאַשין „אוניאָן" אַריינ-צוציהען גומע, ווייניג גענוצט — זעהר ביליג צו פֿערקויפֿען. גוטנער, זשעראָמ-סקיעגאָ 68. 1002

אַ יונגערמאַן, אַ פֿליט זוכט בע-שעפֿטיגונג ביי וואָס עס זאָל נישט זיין. די אַדרעס ביטע אויפֿגעבען אין אַדמיני-סטראַציע פֿון דער צייטונג.

Zdolna podręczna poszukuje miejsca u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna"

Buchalter-Bilansista

na stanowisku przyjmuje do prowadzenia księgi handlowe. Za uznanie ksiąg gwarantuje kaucją Leon Krell, Piotrkowska 79 m. 40 tel. 145-64.

פֿרייע פּאָסטענס

עס ווערט געזוכט אַ קוואַליפֿיצירטער שטריקער-אַרבייטער מיט אַ 10-ער מאַשין. צו ווענדען זיך דאָרעמבוס, קאָמינסקאַ 18.

אַנ'אַגענט אין דער קאָלאָניאַל-בראַנזשע ווערט געזוכט אין אייזען-געשעפֿט. נאַרוטאָוויטשאַ 1. 10017

ס'ווערט געבריכט פֿון זאַפֿאָרט אַ קוואַלי-פֿיצירטער שטריק ער-געזעלן. ערקונדיגען זיך פֿון 1—3 אַגראָדאָוואַ 12/14, וו. 5.

ס'איז נויטיג אַ קוואַליפֿיצירטער שפּולער (רין) אויף האַנד. פּאָלודניאָוואַ 20 וואוינונג 84. 10028

פֿערשידענעס

ס'ווערט געזוכט אַ גוטער מלמד אַלס שותּף צו אַ געפֿיהרטע חדר-שולע. אָפּערטען אין אַדמיניסטראַציע אונטער „שולע". 10018

פֿערלוירען געוואָרען אַ וועקסעל אויף 20 זל. אויסשטעלער פּאַשטשיק, אָרדרע לעווקאָוויטש, צאָהלבאַר דעם 25/8 1935. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פֿאַר אומ-גילטיג. אָפּצוגעבען דראָוונאָווסקאַ 26 צו לעווקאָוויטש.

ד"ר העלער

ספּעצ. פֿאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוועכע

טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 4—8 אָוונט

זונטאָג פֿון 10—2 מיטאָג.

פֿאַר פֿרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פּרייזן

רעכער אויף דער מאַשין

ווערען אָנגענומען אויסצונייען ביי ל. נאָרדמאַן, שרודמיעסקאַ 8

Obwieszczenie

w sprawie bezpieczeństwa budowlanego (budynków i fasad).

1. W związku z wstrząsającą katastrofą budowlaną, jaka miała ostatnio miejsce w Warszawie i która pociągnęła za sobą kilkadziesiąt ofiar w zabitych i rannych, Zarząd Miejski wzywa wszystkich właścicieli nieruchomości, by niewzłocznie przystąpili do remontu swych budynków i fasad tak, by nie zagrażały one bezpieczeństwu publicznemu.

   Równocześnie Zarząd Miejski przypomina o obowiązku, jaki na nich ciąży w myśl przepisów Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanem i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr. 23, poz. 202), a w szczególności art. 377, w myśl którego właściciele budynków lub osoby, w ich imieniu działające, obowiązani są utrzymać budynki w stanie dobrym, czysto i porządnie i nie powinni dopuszczać, aby budynki te wskutek zaniedbania zagrażały bezpieczeństwu osobistemu lub publicznemu, oddziaływały szkodliwie na zdrowie mieszkańców lub szpeciły ulice i place publiczne.

   Winni niezastosowania się do wyżej wspomnianego przepisu będą pociągani do surowej odpowiedzialności z art. 401 rozporządzenia. Niezależnie od tego Zarząd Miejski zastosuje wobec opornych wykonanie potrzebnych napraw z urzędu na koszt zainteresowanego w myśl art. 380 rozporządzenia.

2. Wobec zdarzającej się samowoli budowlanej, zwłaszcza w dzielnicach przedmiejskich, Zarząd Miejski przypomina, że budowa, dobudowa, nadbudowa, przebudowa i remonty wszelkich obiektów mieszkalnych, przemysłowych, handlowych i gospodarczych mogą być wykonywane jedynie na podstawie uzyskanego uprzednio zezwolenia od właściwych władz, zgodnie z przepisami art. art. 332, 333 i 334 rozporządzenia.

   Za niezastosowanie się do wyżej podanych przepisów właściciele nieruchomości pociągani będą do odpowiedzialności z art. 399 rozporządzenia, zaś niezależnie od tego Zarząd Miejski zastosuje wobec wykonywującego budowę bez zezwolenia wstrzymanie wzgl. rozbiórkę robót w części lub całości w myśl art. 380 rozporządzenia.

Podając powyższe do publicznej wiadomości w głębokiej trosce o bezpieczeństwo publiczne mieszkańców, Zarząd Miejski żywi niepłonną nadzieję, że zainteresowani we własnym interesie przystąpią w tym sezonie do podanych robót, przez co zmniejszą bezrobocie i usuną grożące niebezpieczeństwo budowlane. Celem skuteczniejszego zrealizowania tych robót zechcą zainteresowani zwracać się po wszelkie wyjaśnienia do biura Inspekcji Budowlanej, Plac Wolności Nr. 14, III piętro, które będzie służyć pomocą w urzeczywistnieniu tych zadań.-

Łódź, dnia 20 sierpnia 1935 roku.

Tymczasowy Prezydent Miasta

w z. (-) **Kazimierz Kozłowski**

Tymczasowy Wiceprezydent Miasta

LEKARZ DENTYSTA

St. GELBERG

צוריקגעקעהרט

זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33

נעמט אָן פֿון 10—2 און פֿון 4—7 אָוונט

Dr. med.

IGNACY GRYNBERG

אינערליכע קראַנקהייטען

(ספּעציאַליסט פֿאַר האַרץ-קראַנקהייטען)

17 CEGIELNIANA 17

telefon 174-15.

נעהמט אָן פֿון 6 ביז 8 אָוונד.

אַנאָנסען-פּרייז פֿאַר אַ פּעטיט-שורה

[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub

Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman

דער ראסיזם און סטעריליזאציע אין תנ"ך און תלמוד

די פערשפּרייטונג פון ראסיזם און די איהם בעגלייטענדיגע צוואַנגס־סטעריליזאציע אין היינטי־קען נאצי־דייטשלאנד האָט סטימולירט פיל דע־קער און פאָרשער צו אונטערזוכונגען און שאַפונגען אויף דעם דאָזיגען געביט. אין דער פּוילישער מע־דיצינישער ליטעראטור האָב איך דער ערשטער פערעפענטליכט אַ קריטישען איבערבליק איבער דאָס פּראבלעם: „סטעריליזאציע־צוואַנג אין דייט־שלאנד אין פּסיכיאַטרישען זין" לויט מיין פער־טראג פון 2־טען מערץ 1934 אין דער פּסיכיאטרי־שער ווערק פון ח'

די טעג האָט זיך אויך בעוויזען אין זשורנאל „Higjena Psychiczna" א ווערק פון דעם ח' זשולטאַווסקי וועגען סטעריליזאציע־צוואַנג פון גע־זעלשאַפטליכען שטאנדפּונקט און אין דעם דאָזיגען חיבור ברענגט דער אויטאר ידיעות וועגען דעם ענין לויט דער געזעצגעבונג פון פערשידענע לענ־דער אין אַמעריקע און אייראָפּע (בעמערקונג: אין פּוילען עקזיסטירט לעת־עתה נאָך נישט קיין געזעצגעבונג אין דער דאָזיגער ריכטונג) דער ציטיר־טער חיבור גיט מיר דעם אימפּולס צו א נאָייך וועגען ראסיסטישע טענדענצען, ווי אויף דעם קוק אויף סטעריליזאציע. ביי די אַלטע העברער איז לגמרי נישט פרעמד גע־ווען די טענדענצען פון שטרעבונגען צו ראַסען־ריינקייט, בכדי געזונט צו מאַכען געזעלשאַפטליך דעם אָרגאַניזם פון יודישען פאָלק. עס [illegible] צו ציטירען דעם מעהרערע מאָל דערמאָנטען אין תלמוד ראסיסטישען זאַץ: „קשים גרים לישראל כספחת" — (די פרעמדליגע זענען פאַר'ן יודישען פאָלק ווי קרעץ אויפ'ן קערפּער) יבמות מ"ז און קט", ווי אויך קדושין ע'.

און פּונקט ווי אין היינטיגען נאצי־דייטשלאנד איז מען שטרענג מקפיד אויף אַנ'עלטער־באַבען, וואָס שטאַמט פון יודען און קען דעריבער חלילה בעשמוצען די ריינקייט פון דער דייטשער ראסע, האָבען אַזוי אויך אין דער תקופה פון נאָך גלות־בבל די קנאים פון יענער צייט אַליאַרמירט: „כי נשאו מבנותיהם להם ולבניהם והתערבו זרע הקדש בעמי הארצות" (עזרא, ט').

דער אַליאַרם־טאָן אין ראסיסטישען גייסט איז נאָך שאַרפער געקומען צום אויסדרוק ביי דעם פאָלקס פיהרער נחמיה: „ואריב עמם ואקללם ואַכה מהם אַנשים ואמרטם... „וטהרתים מכל נכר" (נחמיה י"ג, כה... ל) ובכן איז די ראסיסטישע טאַקטיק פון עזרא און נחמיה געווען נישט מילדער אין פערגלייך מיט די פיהרער פון דער היטלער־מחנה און זייער פּרוב צו בעקעמפען געשלעכטליכע בעציהונגען צווי־שען אַריער מיט יודען, וועלכע עקסטרעמע מיטלען זענען דאַן אָנגענומען געוואָרען צוליב ראַסען־ריניגונג זאָגט עדות דער בעשלוס „להוציא כל נשים והנולד מהם" (עזרא י' ג), ד. ה. דערווייטערען פון דער יודישער סביבה די ווייבער פון נישט־יו־דישער אָפּשטאַמונג צוזאַמען מיט זייערע קינדער, הגם געבוירענע פון יודישע מענער.

דאגעגען־זשע קאסטראציע איז לגמרי געווע־עקעלהאַפט דעם יודישען גייסט, קאסטרירטע סרי־סים ווערען דערמאָנט אין דער געשיכטע פון פער־שידענע [illegible] פעלקער, אַבער מיט עקעל ווערט וועגען טיפּ סריסים דערמאָנט אין תנ"ך און תלמוד.

קאסטראציע איז פון קדמונים אָן בעוואוסט אַלס כירורגישע מעטאָדע בנוגע די געשלעכטס־אָר־גאנען ביי מענער און פרויען, וואָס דורך דעם ווערט אָפּגעטויט די סעקסועלע בעדערפעניש און די פעהיג־קייט צו בעפרוכפערען.

סטעריליזאציע איז אַ פערשידענאַרטיגקייט פון דער מעטאָדע צו קאסטרירען, וואָס מען האָט אָנגע־פאנגען אָנווענדען אין דער מעדיצינישער פּראקטיק זינט אַ יאָהר 50.

וועגען דעם עקעל־געפיהל פון יודען צו קא־סטראציע זאָגט עדות דער תנ"ך און דער תלמוד. אין געשפּרעך מיט חזקיהו זאָגט זיך דער נביא ישעיה אַרויס אין טאָן פון אַ קללה: „ומבניך אשר יצאו ממך אשר תוליד יקחו והיו סריסים בהיכל מלך בבל" (ישעיה ל"ט, ז), און דער זעלביגער זאַץ געפינט זיך אין מלכים ב' כ', ד"ח, און דער תלמוד זאָגט דייטלעך: „מניין לסירים באדם שהוא אסור ת"ל ובארצכם לא תעשו" (שבת דף ק"י עמוד ב').

דאָס פּראבלעם פון סטעריליזאציע־צוואַנג איז אין דער איצטיגער תקופה אַרויפגעשוואומען אויפ'ן סדר־היום אַלס אַנ'אומגעהויער וויכטיגער געזעל־שאַפטליכער ענין, ווייל עס האַנדעלט זיך וועגען רעגולירען די פערמעהרונג פון נפשות, וואָס פאַלען אַלס לאַסט אויף דער גאַנצער געזעלשאַפט. דער ערשטער מאָמענט איז אַנ'עאוגענישער, ד. ה. פערהיטען די קומענדיגע דורות פון קינדער, וואָס קענען געבאָרען ווערען פון קאליקעס, אויסגעצער־טע אָדער גייסטיג־אומנאָרמאַלע עלטערן און וואס קענען איבערגעבען בירושה זייערע דעפעקטען דעם קומענדיגען דור.

דער צווייטער וויכטיגער מאָמענט איז אַ סאציאַלער. ביי די פערמעגליכערע און איגטעלי־גענטע קלאַסען האָט זיך איינגעבירגערט דאָס איינ־קינדער־סיסטעם, דאגעגען־זשע ביי די נידעריגערע קלאַסען איז די פערמעהרונג פון קינדער א בע־דייטענד גרעסערע, בכן זענען די העכערע קלאַסען מעהרער בעלאַסטעט צו דעקען די הוצאות פון לאנד, עס קומט ווייטער אין בעטראַכט, אַז די פערברעכער, שיכורים און גייסטיג־אומנאָרמאַלע עלטערן לז דאַי, וואָס זיי קענען מאטעריעל נישט בעזאָרגען זייערע קינדער, זענען נישט ראוי לויט זייער אָפּ־געשטאַנענעם אינטעלעקט צו דערציהען זייערע קינדער, בכן דאַרף אַ קליינע הייפעלע מערער אינ־טעלעקטועלע און בעסער סיטואירטע עלעמענטען פון דער געזעלשאַפט זאָרגען וועגען דער מענגע אַנטי־סאציאַלע נפשות.

און אָט די דאָזיגע סאציאַלע און עאוגע־נישע בעטראַכטונגען האָבען אויפגעוועקט די מוחות צו שאַפען געזעצגעבונגען וועגען צוואַנגס־סטע־ריליזאציע. דאָס פּראבלעם איז אין אונזערע צייטען געוואָרען אַקטועל, אָבער זי האַרמאָנירט נישט מיט די יודישע רעליגיעזע, ווי אויך אידעאישע אַנשויאונגען. אין דער יודישער נשמה איז איינגעוואָר־צעלט אין אַ בעדייטענדער מאָס דער אינדיווידואַ־ליזם, וואָס איז געקומען צום אויסדרוק, אגב, אין דער טעזע „אדם עולם בפני עצמו" און די דאָזיגע אינדיווידואַליסטישע אַנשויאונג איז אַ סתירה צום איינבירגערין זיך פונ'ם סטעריליזאציע־צוואַנג.

ד"ר א. ווירשובסקי.

פאַרוואָס קען מען נאָך נישט פליהען מיט אעראָפּלאַנען דורך דער סטראַטאָספערע?

דער ערשטער פערזוך אויפצוהויבען זיך צו דער סטראַטאָספערע אין אַ ספּעציעל־געבויטען אַעראָפּלאַן, האָט זיך געענדיגט מיט אַ טראַגעדיע.

לעצטענס האָט זיך דער בעריהמטער פראַנצוי־זישער פליהער מאַרסעל קאַניאַ געוואָלט אויפ־הויבען צו דער סטראַטאָספערע אין אַ ספּעציעל־געבויטען אַעראָפּלאַן, אויף וועלכען מען האָט געאַרבייט אין געהיים 3 יאָהר צייט. ער האָט געפּלאַנט זיך אויפצוהויבען צו אַ הויך פון 32 טויזענד פוס. אַ שעה מיט אַ פערטעל נאָכדעם, ווי דער אַעראָפּלאַן האָט זיך אויפגעהויבען, איז ער אַראָפּגעפאַלען צו דער ערד, איז צושמעטערט און פערברענט געוואָרען, און דער פליהער איז אומגעקומען.

און דאָס איז געווען דער רעזולטאַט פון דעם ערשטען פערזוך פון דעם מין.

דאָס וועט נאַטירליך, קיינעם נישט אָפּשטע־לען: מען וועט ווייטער בויען סטראַטאָספערע־אַעראָפּלאַנען, און געוואַגטע פליהער וועלען ווידער ריזיקירען מיט זייערע לעבענס, און ווער ווייסט, וויפיל נאָך קרבנות עס וועלען פאַלען אין דער שטרעבונג צו פליהען מיט אַעראָפּלאַנען אין דער סטראַטאָספערע.

די געשיכטע מיט אַעראָפּלאַנען, וואָס זאָלען פליהען דורך דער סטראַטאָספערע איז זעהר עהנ־ליך צו דער געשיכטע פון טעלעוויזיע: אָט, דאַכט זיך, אַז מען האַלט עס שוין אין האַנט, נאָך אַ שריט אָדער צוויי, און דער ציל וועט דערגרייכט ווערען. אָבער אין דער ווירקליכקייט איז מען נאָך אַלץ זעהר ווייט פון דעם פּראַקטישען ציל, און ווער ווייסט, ווען מען וועט איהם אַמאָל דערגרייכען.

אויף די סטראַטאָספערע־אַעראָפּלאַנען ווערען געלייגט אַ סך האָפענונגען. מען שטעלט זיך פאָר, אַז מיט זיי וועט מען קענען אַריבערפליהען דעם אָקעאַן אין עטליכע שעה צייט. עסען פרישטיק אין ניו־יאָרק, מיטאָג אין פּאַריז און אָוועַנד־ברויט ערגעץ אין סיביר. אָבער דערווייל איז מען נאָך זעהר ווייט פון דעם.

די סטראַטאָספערע — די שיכטען לופט אַ צעהן מייל הויך איבער דער ערד — האָט איין מעלה פאַר פליהען מיט אַעראָפּלאַנען: די לופט איז דאָרט זעהר שיטער, בעגעגענט נישט דער אַעראָפּלאַן קיין ווידערשטאַנד אין זיין בעוועגונג פאָראויס, קען ער פליהען עטליכע מאָל שנעלער ווי נידעריגער איבער דער ערד. אָבער די זעלבע שיטערקייט פון דער לופט טראָגט מיט זיך עטליכע ערנסטע חסרונות, וואָס שטערען דעם גאַנצען פּלאַן.

ערשטענס: דער אַעראָפּלאַן פליהט דערפאַר, ווייל ער שפּאַרט זיך אָן מיט זיינע פליגלען אָן דער לופט. אויבען איז די לופט זעהר שיטער, האָט דער אַעראָפּלאַן נישט אויף וואָס זיך אָנ־צושפּאַרען. מוז ער דאָס פליהען עטליכע מאָל שנעלער, כדי צו בעגעגענען גענוג לופט אויף וואָס זיך אָנצושפּאַרען.

צווייטענס: די צילינדערס און די מאָטאָרען וואָס טרייבען דעם אַעראָפּלאַן זענען אַזוי געבויט, אַז זיי נעמען אין זיך אַריין איין חלק בענזין און זיבען חלקים לופט. און אַזוי ווי די לופט אויבען איז זעהר שיטער, — מוזען די צילינדערס און די מאָטאָרען זיין אַנדערש געבויט, כדי צו מאַכען פּלאַץ פאַר דער זעהר שיטערער לופט, אַנדערש וועלען די מאָטאָרען נישט אַרבייטען, און דער אַעראָפּלאַן וועט נישט פליהען.

דריטענס: ווייל די לופט איז אויבען זעהר שיטער, האָבען נישט די פליהער מיט וואָס צו אָטעמען, מוז מען מיטנעהמען געפּרעסטע לופט, און אָטעמען דורך מאַסקעס. און זאָל אַ מאַסקע אָנהויבען רינען, — איז מען אין געפאַהר מיט'ן לעבען.

פערטענס: אויבען אין דער סטראַטאָספערע איז שרעקליך קאַלט. ווי אַרום דעם צפון אָדער דרום־פּאָל. מוז דער אַעראָפּלאַן זיין אַ פערמאַכטער און אַ פערזיגעלטער און עלעקטרישע מיטלען מוזען דאָרט זיין אָנצוואַרעמען כאָטש וויפיל נישט איז די לופט אין אַעראָפּלאַן, כדי מען זאָל דאָרט נישט פריהרען.

דאָס אַלץ זענען אַזעלכע שוועריגקייטען און שטערונגען, וואָס לאָזען זיך גאָרנישט אַזוי לייכט בעזייטיגען. יעדענפאַלס האָט מען נאָך ביז איצט נישט אויפגעבויט אַנ'אַעראָפּלאַן, וואָס זאָל זיין צוגעפּאַסט צו די אַלע בעדינגונגען. כאָטש די רעגירונגען פון אַלע לענדער זשאַלעווען אויף דעם קיין געלט נישט און מען אַרבייט אויף דעם שוין מעהר ווי צעהן יאָהר.

ווען אַזעלכע אַעראָפּלאַנען וועלען אַמאָל אויפ־געבויט ווערען — וועלען זיי טאַקע פליהען אַ 500 מייל אַ שעה און אַריבערפליהען דעם אָקעאַן אין אַ 5—6 שעה צייט. אָבער ווער ווייסט, ווען עס וועט אַמאָל אַרויסקומען. עס זענען דאָ ווייניג האָפענונגען, אַז דער עלטערער דור פון אונזער צייט זאָל צו דעם דערלעבען.

ל. ב.

צוגעטרעטען צו בויען די לאנדווירטשאפטליך־אינדוסטריעלע קאלאניע פאר יודישע שניידער אין אמעריקע

ניו־יאָרק (יט"א) אין היינטסטאון, ניו־דזשורזי, האָט זיך אָנגעהויבען די אַרבייט פון אויפבויען די לאַנדווירטשאַפט - אינדוסטריעלע קאָלאָניע פאַר די יודישע שניידער. דערווייל האָבען זיך געשטעלט צו דער אַרבייט 70 אַרבייטער אויף צוגרייטען מאַ־טעריאַלען פאַר 200 הייזער, וואָס דאַרפען דאָרט אויפגעבויט ווערען. ווי בעקאַנט האָט די אַמעריקאַ־נער רעגירונג בעשטימט אַ האַלבען מיליאָן דאָלאַר כדי צו מאַכען דעם עקספּערימענט פאַר אַ יודישען אַגראַר־אינדוסטריעלען ישוב. די אַרבייט האָט ביז איצט נישט געקענט אויסגעפיהרט ווערען צוליב פער־שידענע פּיספּערשטענדנישען. איצט זענען די דאָ־זיגע מיספערשטענדנישען בעזייטיגט געוואָרען.

זיך אנגענומען פאר איהר פריינדין...

(ערצעהלונג)

עס איז געווען אַרום איינס ביינאַכט, ווען נעלי, די קליינע, בלאָנדע, שוישפּילערין מיט די לאַכע־דיגע אויגען, איז געקומען אַהיים פון רעסטאָראַן, וואו זי האָט פערבראַכט נאָך דער פאָרשטעלונג. זי האָט געוואוינט אין אַ האָטעל, אין דער טעאַטער־געגענט. איהר צימער האָט זיך געפונען אויפ'ן זעקסטען גאָרן, אין סאַמע עק פון קאָרידאָר.

ווען זי האָט אויפגעדרעהט דאָס ליכט, האָט זי מיט שרעק זיך געגעבען אַ וואַקל אויף צוריק.

וואָס איז דאָס געווען? אויפ'ן שטול, לעבען בעט, זענען געלעגען אַ פּאָר הויזען מיט א מענער־ראָק; אויף אַ קליידער־הענגער איז געהאָנגען א האַרטער, שוואַרצער הוט; און אויפ'ן דיל, פאַר'ן בעט, זענען געשטאַנען אַ פּאָר גרויסע מענער־שיך. אין בעט אַליין, אין נעלי'ס שניי־ווייסער בעט מיט דער זיידענער דעק, איז זיך געשלאָפען רוהיג א מאַן, וואָס זי, נעלי, האָט איהם פריהער קיינמאָל נישט געזעהען, — אַ ווילד־פרעמדער.

זי איז צוגעקומען צום בעט און האָט גענומען שלעפּען דעם אומבעקאַנטען פאַר'ן אַקסעל.

— ווער זענט איהר? — האָט זי געשריען, - ווי קומט איהר אַהער?

דער מאַן האָט פערשלאָפען אַרויסגעברומט:

— לאָזט מיך צורוה! איך וויל שלאָפען!

נעלי איז געוואָרען שוואַרץ אין כעס און האָט גענומען מיט אַלע כחות טרייסלען ווידער איהר נישט געבעטענעם גאַסט.

— וואָס מיינט איהר, איהר ווילט שלאָפען? איהר זייט אין אַ פרעמדער בעט! — האָט זי נאָך [illegible] איהר שטימע.

דער מאַן, [illegible] האָט זיך [illegible].

— ענטשולדיגט מיר, — האָט ער אַרויסגע־שטאַמעלט, נאָך אַלץ פערשלאָפען, — מיין נאָמען איז מאַרטין קראַמער.

ערשט איצט האָט נעלי זיך בעסער צוגעקוקט צו איהר טשיקאַווען ביינאַכטיגען גאַסט און גע־מוזט זיך מודה זיין, אַז ער איז געווען א גאַנץ שיינער יונג, מיט א מילדען, סימפּאַטישען פּנים. עס איז אַפילו געווען עפּעס אַזוינס אין זיין בליק און אין זיין שטימע, וואָס איז איהר גאָר געפעלען געווען.

דער פרעמדער האָט זיך אַרומגעקוקט.

— דאָס איז אייער צימער? — האָט ער אַרויס־געזאָגט, — וואָס טוט זיך מיט מיר? איך האָב אוודאי פערבלאָנדזשעט. עס זעהט אויס אַקוראַט ווי מיין צימער. איך האָב אויך א צימער אין דעם האָטעל. איך וואוין דאָ ערשט 3 טעג. דער נומער פון מיין צימער איז 71. איהר וועט מיך ענטשולדי־גען פאַר מיין טעות. אַזוינס האָט נאָך מיט מיר קיינמאָל נישט געטראָפען. איך געה שוין אוועק...

אין דעם מאָמענט האָט זיך דערהערט אַ קלאַפּ אין טיר.

נעלי האָט זיך געגעבען א צאַפּעל. „וואָס זאָל איך איצט טאָן"? — האָט זי זיך געפרעגט מיט שרעק. — איך האָב א פרעמדען מאַן אין בעט! ווי אַזוי קאָן איך עפענען"? זי האָט שנעל אַרונטער געוואָרפען אונטער'ן בעט די הויזען, דעם ראָק, די שיך און דעם הוט. דערנאָך האָט זי אַריבערגעצויגען די דעק איבער דעם יונגענמאַנ'ס קאָפּ און איהם אָנגעזאָגט, אַז ער זאָל זיך נישט רוהרען.

[illegible]

נעלי האָט געעפנט [illegible]

אידאַ איז אַריינגעקומען, אַנ'אויפגעלויכטענע אַנ'אויפגעשטראַהלטע.

— איך האָב קוים געקאָנט זיך דערוואַרטען, נעלי טייערע, אַז דו זאָלסט קומען אַהיים, — האָט זי גענומען רעדען שנעל, — איך האָב דיך אַרומגע־זוכט דעם גאַנצען טאָג און נישט געקאָנט געפינען. נעלי, קוק מיך אָן! איך בין די גליקליכסטע פרוי אין דער וועלט. א, איך בין אַזוי פערליבט...

— אין דיין פריינט?

— ניין, אין אַנ'אַנדערען, — האָט אידא גע־ענטפערט — דעם קענסטו גאָרנישט. ווען דו וואָלסט איהם נאָר געקענט, נעלי! שטעל זיך פאָר, ווען איך בין נעכטען אויף דער נאַכט געקומען אַהיים פון טעאַטער און געמאַכט ליכטיג ביי מיר אין צי־מער, — איז ביי מיר אין בעט געלעגען א יונגער מאַן.

— וואָס? אַ יונגערמאַן? — האָט נעלי גע־פרעגט, אַנשטעלענדיג אויף איהר חברטע אַ ווילדען בליק.

— יאָ, יאָ, אַ יונגערמאַן... ער וואוינט אויך אין דעם האָטעל און ער האָט דורך אַ טעות פער־בלאָנדזשעט צו מיר אין צימער... ווי געפעלט דיר אַזאַ צעטראָגענער?

— נו, און וואָס איז געשעהען? — האָט נעלי געוואָלט ווייטער וויסען — האָסט איהם געוויזען די טיר?

— יאָ, אָבער ערשט פאַרטאָג... ער האָט מיר געשוואוירען, אַז ער וועט מיך ליב האָבען, און אַז היינט ביינאַכט וועט ער ווידער זיין ביי מיר. אַך, נעלי. איך בין אַזוי גליקליך! נאָך קיינמאָל האָב איך נישט געהאַט אַזאַ וואונדערליכע איבער־לעבונג. איצט מוז איך שוין לויפען צו מיין צימער אַריין.

אידאַ האָט דאָס שנעל אָפּגעזאָגט און איז אַרויסגעלאָפען אָהן אַ „זייט־געזונט".

נעלי איז מיט פערדריקטע פויסטען צוגעלאָפען צום בעט:

— איהר זענט אַ מיאוס'ער מענש! אַ ליגנער..

— האָט זי אויסגעזידעלט דעם „צעטראָגענעם" גאַסט איהרען.

דער יונגערמאַן האָט אַרויסגעשטעקט דעם קאָפּ פון אונטער דער דעק:

— מיין טייער מיידעל, — האָט ער אָנגעהויבען ווייך, — ענטשולדיגט מיר, איך בעט אייך... אין יענעם צימער האָב איך טאַקע אויף אַנ'אמת'ן פערבלאָנדזשעט.. איך האָב נעכטען געזוכט אייער צימער.. איך שווער אייך, אייער צימער האָב איך געזוכט!... אויב אָבער איהר גלויבט מיר נישט, און ווילט מיר ווייזען די טיר, וועל איך געהן... אייער חבר'טע וואַרט שוין אויף מיר... טוט מיר נאָר די טובה און דערצעהלט נישט איר דאַ'ן, וואָס עס איז געשעהן. פאַרוואָס זאָלט איהר אומזיסט איהר וועה טוּן?...

— וואָס? איהר ווילט איצט געהן צו איהר אין צימער? — האָט נעלי אויסגערופען מיט כעס.

אידאַ'ס ווערטער, וואָס זי האָט זיי אַרויס געזאָגט מיט אַזאַ בעגייסטערונג, זענען נעלי'ן די גאַנצע צייט געווען אין די אויערן: „די שענסטע נאַכט פון מיין לעבען"!

— ניין, איך וועל נישט דערלאָזען, אַז איהר זאָלט דער קליינער, נאַרישער אידאַ'ן פאַרדרעהען דעם קאָפּ! — האָט נעלי פעסט אַרויסגעזאָגט — זי איז נאָך גאָר אַ קינד... איהר וועט צו איהר נישט געהן!

— ווי אַזוי וועט איהר מיר דאָס שטערען? האָט דער יונגערמאַן געפרעגט.

— איהר בלייבט ביי מיר! — האָט איהם נעלי געענטפערט מיט אַ שמייכעל.

אין פינף מינוט אַרום איז אין נעלי'ס צימער שוין געווען שטאָק־פינסטער.

פון פראנצויזיש: נ. פערעלמאַן

צווישן אייך דעבאטע און דער צוויטער

איינדרוקען פון ייוו"א-צוזאמענפאהר

די ארגאניזאטארען פון ייווא-צוזאמענפאהר אין ווילנע האבען געזארגט דערפאר, אז די הונדערטער געסט און דעלעגאטען, וואס האבען אין משך פון פינף מעת-לעת, טאג-איין, טאג-אויס, פון 9 פריה ביז 3 בייטאג און 4 נ"מ ביז 10—11 אין אוונט אויסגעפילט דעם גרויסען קאנסערוואטאריע-זאל מיט אלע זיינע קולוארען און האבן מיט אויסערגעווערנליכע פערטיפטקייט און התמדה געשלונגען און געקוקט זיך מיט די צעהנדליגער רעפעראטען, שעה'נווייזע דעבאטען און אפט שטורמישע ווידערזאגנדען ווענען און ארום די כל'ערליי ריכטלינינס און מעטאדען פון דער ווייטערדיגער קולטור - ארבייט, —

אז די דאזיגע פריינד און סימפאטיקער פון ארבע פינות עולם זאלען בין וויכוח לוויכוח קענען אפכאפען אביסעל דעם אטעם און אפפרישען זיך, כדי צו קענען מיט בעניטע כחות און אפגעפרישטען גייסט ווייטער מיטמאכען די כל'ערליי וויסענשאפטליכע פלענום- און סעקציע-זיצונגען, וואו מ'האט הייס, שארף און אינטערעסאנט זיך מתווכח געווען איבער זעהר אקטועלע, וויכטיגע צייט, גייסט און נשמה-פראבלעמען.

אויך די אינטערמעצאס זענען נישט געווען פון לייכטע פערוויילונג - כאראקטער, סהם אזוי לשם צייט-פערטרייב, אלע אימפרעזעס, וואס זענען ארגאניזירט געווארען אין דער צייט פון צוזאמענפאהר, האבען געהאט א בעשטימטען זין און כאראקטער און זענען אויסען געווען צו ווייזען די ממשות'דיגע רעזולטאטען פון דער שווערער און אנגעשטרענגטער קולטור- און בילדונגס-טעטיגקייט, וואס ווערט געפיהרט אויף דער יודישער גאס, נישט געקוקט אויף אלע מניעות פון אויסענווייניג און אויך פון אינעווייניג.

א פיינע מאניפעסטאציע פאר'ן יודישען ווארט איז געווען די אויפפיהרונג פון מאניושקא'ס אפערע „האלקא" אין יודיש דורך די תלמידים פון יודישען מוזיקאלישען אינסטיטוט אין ווילנע, וואס האט שוין הינטער זיך א צען-יאהריגע עקזיסטענץ און האט שוין בעוויזען אין משך פון דער צייט גרונטיג פונאנדערצואקערען דעם פעלד פון דער יודישער מוזיק.

דאס פאלקס-טעאטער, וואו די אויפפיהרונג איז געגאנגען פרייטאג צו נאכטס, איז געווען געדיכט בעזעצט מיט ייוו"א געסט און דעלעגאטען, וועלכע האבען ענטוזיאסטיש אויפגענומען די אויספיהרערס און אנפיהרערס פון דער גאנצער אונטערנעמונג.

ביי דער געלעגענהייט ווערט כדאי זיין צו ברענגען די סענסאציאנעלע דערקלערונג, וואס ד"ר י. שאצקי (ניו-יארק) האט אפגעגעבען נאכ'ן רעפעראט פון ד"ר ווייכערט וועגען די „אויפגאבען פון דער יודישער טעאטער-פארשונג", פרייטאג אין אוונט, דהיינו: ער האט ענטדעקט אין אמסטערדאמער מלוכה-מוזיי 18 פלאקאטען פון א יודישען אפערן-טעאטער, וואס האט עקזיסטירט אין אמסטערדאם אין סוף 18-טען יאהרהונדערט ביז 1816 און געגעבען פארשטעלונגען אין יודיש אויך פון אלגעמיינעם רעפערטואר, ווי מאצארט'ס „די פערכשופטע פלייט".

אגב דער „אמאפטייל" (אמעריקאנער אפטייל פון ייוו"א) האט אויך אין זיין בעזיץ די פולשטענדיגע, נאך קיינמאל נישט פערעפענטליכע א יבאביאגראפיע פון אברהם גאלדפאדען, ווי אויך זיינע 53 פיעסע-מאנוסקריפטען, אין פינף יאהר ארים ווערט הונדערט יאהר, זינט גאלדפאדען, דער שעפער פון יודישען טעאטער, איז געבוירען געווארען. און א פראצעסיע פון יודישע אקטיארען ווערט אין 1940 זיך ציהען צו זיין גע-בית-שטאט אלט - קאנסטאנטין (ראטען-פערבאנד) און וועט איינמויערן א געדענק-טאוועל אין גאלדפאדענס געבורטס-הויז, וואס שטעהט נאך דארט נישט גערירט.

ס'איז איבעריג צוצוגעבען, אז די מעלדונג פון ד"ר שאצקי איז בעגעגענט געווארען מיט א שטורמישער אוואציע.

שבת האט מען די בעזוכערס פון ייוו"א-צוזאמענפאהר מהנה געווען מיט א גרויסען שולפריהמארגען, ארראנזשירט דורכ'ן צענטראלען בילדונג-קאמיטעט. א ריזיגער עולם האט אויסגעפילט דאס טעאטער און אויפגענומען מיט בעגייסטערונג דאס רייכע, און מיט געשמאק צוגעגרייטע פראגראם, אויסגעפיהרט דורך קינדער פון די פערשידענע ווילנער יודישע שולען. די אטראקציע פון „פריהמארגען" איז געווען י. גערשטיינס 68-קעפיגער כאר ביי דער געזעלשאפט „פריינד פון דער רעאל-גימנאזיע" וואס רעקרוטירט זיך פון געוו. שילערס פון יוד. וועלטליכע שולען און האט שוין אויך געהאט צוויי אויפטריטען פאר'ן מיקראפאן פון ווילנער ראדיא.

א פיינע ליברעטא, זעהר עסטעטיש ארויסגעגעבען, האט בעקענט דעם עולם מיט די טעקסטען פון די געזונגענע לידער, מיט די קאמפאזיטארען און זייערע מחברים. צוו. אנד. נעמט מען מיר דארט אויך אפ א גרוס פון אונזערע א בן-עיר, הערץ רובין, וועלכער האט ארראנזשירט דאס ליד „וויר" פון איציק פעפער, מוזיק ס. פאלאנסקי.

הערץ רובין — לייענען מיר — איז א יונגער טאלאנטפולער מוזיקער, שטאמט פון א מוזיקאלישער משפחה. נאך זייענדיג 12 יאהר אלט האט ער שוין דיריזשירט מיט א גרויסען כאר אין דער ביאליסטאקער שטאט-שול (פערביטען דעם פאטער), איז דער מוזיקאלישער אנפיהרער פון מ. בראדערזאנ'ס קליינקונסט-טעאטער „ארא ראט", שרייבט אויך מוזיק צו קינדער-לידער.

אויך די יודישע ספארטלער האבען אויסגענוצט דעם ייוו"א-צוזאמענפאהר, כדי צו דעמאנסטרירען פאר די מענשען פון גייסט די קולטיווירונג פון גוף. אויף דער רודער-סטאציע פון „מכבי" ביי די ברעגעס פון דער ווילי׳ע, איז שבת בייטאג פארגעקומען א ספארט-יום-טוב — עס איז אראפגעלאזט געווארען אויפ'ן וואסער א נייע שפאצירשיפעל, וועלכען מ'האט א נאמען געגעבען „ייווא" פעראייניגט מיט א דעפילאדע פון דער „מכבי"-פלאטיליע ווי אויך מיט רודער- און שווים-פערמעסטונגען.

ס'איז געווען אן אריגינעלער יום-טוב. דער ארגענטינער יודישער שריפטשטעלער י. באטאשאנסקי, וועלכען מ'האט מכבד געווען מיט אויפדעקען דאס שיפעל, האט דערמאנט דעם מנהג פון גיין צום תשליך און בעטאנט, אז די מאדערנע יודען, וואס זענען זיך דא צוגויפגעקומען, איצט האבען נישט ווייניגער גוטע כוונות... דאס ייוו"א-שיפעל, וואס מ'לאזט דא אראפ — האט ער צוגעגעבען — איז א קליינעס, אבער דער ייוו"א שווימט אין טיפע וואסערן.

דער ניו-יארקער דעלעגאט אייזנער, (אונזער לאדזער, גוסטאוו אייזנער) האט אריינגעשטעלט די פאהן אין דער „ייוו"א" און צוגעוואונשען, יודען זאלן זוכה זיין אראפצולאזן זא „נארמאנדיע".

עס זענען דעמאנסטרירט געווארען נאכדעם פערשידענע שווים-סטילען (רוקען-שווים, קלאסישער און פרייער סטיל), ווי אויך רודער-פערמעסטונגען אויף קאיאקען.

פייערליך איז פראקלאמירט געווארען דער קונסט-מוזיי ביים ייוו"א, פערבונדען מיט דער אויסשטעלונג פון מארק שאגאל. און אימפאזאנט איז געווען דער אויפטריט פון די יודישע שריפטשטעלער אין „טאג פון דער יודישער ליטעראטור", וואס האט, אגב, זיך פערענדיגט מיט א סקאנדאל ווייל פון עולם האט מען נישט געלאזען קומען צום פסוק יהושע פערלען, צוליב זיינע פריהעריגע ראמאנען אין „מאמענט", אונטער'ן פסעוודאנים „דריי שטערנדלעך".

מיר וועלען לסוף נאך דערמאהנען דעם גרויסען באנקעט, זונטאג אין אוונד, אין זאל פון דער רעאל-גימנאזיע, ביי דאי באטייליגונג פון קרוב 200 פערזאן.

אויפ'ן באנקעט גופא וואלט אפשר כדאי געווען זיך אפצושטעלען, אט א באנקעט, ווי אלע געזעלשאפטליכע באנקעטען — אביסעל געדרשנט, אביסעל געלאנגווייליגט זיך.

אויף וואס ס'איז אבער יא כדאי זיך אפצושטעלען, איז דאס, וואס דער באנקעט-טשערמאן דער אמעריקאנער דעלעגאט פייגערמאן, האט בעוויזען וואונדער ביים עפענען די הערצער און... קעשענעס פון די געסט. ס'האט זיך א שאט געטון געלט — אין מזומן און טשעקען — פון אלע זייטען. ס'האבען זיך אפגערופען גרופעס און יחידים (די עסטלענדישע גרופע מיט 150 דאלאר, די לאדזער — מיט 2000 זלאטעס, דער צק"ב (דורך גיטערמאנען) מיט 500 זלאטעס. די ארגענטינער גרופע — מיט 300 פעזעס, דער ווארשעווער „סאז" — מיט טויזענד זלאטעס און א גאנצע רייה יחידים מיט הונדערטערס און אין פופציגערס), אזוי אז עס איז אין גישט קיין פולער האלבער שעה געווארען א קיימאילן פון א זיבען טויזענד גילדען.

און ווייסט איהר מיט וואס פייגערמאן האט גענומען דעם עולם?

ער האט פאר'ן צוטרעטען צו דער אקציע מעורר געווען דעם עולם אין א קורצען „ספיטש" און דערקלערט, אז וויפיל מען וועט געבען געלד אין זאל, וועט אמעריקע, דער „אמאפטייל" ענטפערן אנטקעגען מיט פונקט אזא סומע.

און דער איינפאל האט בעקומען א געהעריגען תקון. וואס-וואס, נאר איצט וועט מען לפחות נישט דארפען זיך ברעכען דעם קאפ אין דעם ייוו"א-ביורא וואו נעמט מען אויף פאסט-מארקעס?!

מ. גאלדמאן.

יא חתונה-האבען אדער נישט חתונה-האבען

פרעגען זיך היינטיגע מיידלעך

פערהייראטע זענען מקנא די מיידלעך און די מיידלעך זענען מקנא די פרויען. — דאקטוירים זאגען, אז ס'זענען דא מעהר גליקליכע מיידלעך איידער פערהייראטע פרויען, נאר נישט אלע גלויבען אין דעם.

צוויי דאקטוירים האבען פעראורזאכט א שטיקעל סומאטאכע צווישען פערהייראטע און אומפערהייראטע פרויען. די דאקטוירים האבען געזאגט, אז צווישען די אומפערהייראטע זענען דא מעהר גליקליכע פרויען איידער צווישען די פערהייראטע.

איך בין זיך מודה, אז מיר זענען די ארגומענטען נישט געווען בעקאנט. איך האב נישט געהערט וועגען דער בעהויפטונג און נישט וועגען די צוויי דאקטוירים. נאך איצט ווייס איך נישט צי די דאקטוירים האבען זייער בעהויפטונג געמאכט אין דער פרעסע, אין א לעקציע, צי אויף א מעדיצינישען צוזאמענפאהר; איך ווייס אויך נישט די נעמען פון די צוויי דאקטוירים און ווייס אפילו נישט, צי דאס זענען מעדיצין- אדער פילאזאפיע-דאקטוירים.

אבער איך בין געשטאנען לעבען א רעדעל פרויען, א צעהן-צוועלף אין צאהל, וואס האבען דיסקוטירט די פראגע וועגען הייראט און פרייהייט, און גענומען האט זיך דער שמועס פון דעם, וואס אין דעם זאל, וואו מענער און פרויען זענען געזעסען ביי זייערע קארטען-טישלען, האט זיך בעוויזען איין מאן און אויפגעפאדערט זיין פרוי זי זאל אויפהערען צו שפילען.

די מענער און פרויען האבען נישט געהערט וואס דער מאן האט געזאגט דער פרוי. מען איז געווען פערטאן אין דער שפיל. עס איז געווען א רעגענדיגער פארנאכט אין א זומער-פלאץ. מען האט נישט געקאנט געהען אויף שפאציר און אנשטאט דעם געשפילט אין קארטען. דער מאן, וואס האט געוואלט, אז זיין פרוי זאל אפשטעלען די שפיל, האט פיינט קארטען, דערצו האט ער בעמערקט, אז אין דרויסען לייטערט זיך אויס און מען וועט קאנען באלד געהען כאפען פרישע לופט.

ווען זיין פרוי האט זיך אנגעהויבען אויסצובעטען ביי איהם איז ער שוין געווארען אויפגעבראכט, אויפגעפאדערט זי א צווייטען מאל צו געהען מיט איהם, און דאס מאל איז שוין זיין שטים געווען העכער און צודרינגליכער.

די פרוי קען, אפנים, איהר מאן, זי האט פערשטאנען, אז זי טאר איהם דא נישט רייצען, אויב זי וויל נישט ליידען קיין שאנדע, צי סקאנדאל, האט זי זיך אויפגעהויבען, ארויס מיט איהר מאן אויף דעם גאנבק און דארטען מיט איהם פערענדיגט דעם וויכוח.

דאס האט זיך באלד צעטראגען צווישען די אנדערע קארטען-שפילער און שפילערקעס, און ווען שפעטער האבען אלע אוועקגעלייגט די קארטען, און ארויס אין דרויסען, האבען די פרויען זיך אפגעטיילט אין א בעזונדער רעדעל און פערפיהרט דעם דערמאנטען שמועס אין וועלכען מען האט ארומגערעדט די פראגע ווער עס איז מעהר גליקליך: די פערהייראטע פרוי צי די אומפערהייראטע.

איין מיידעל שוין גארנישט קיין יונגעקע האט דאן דערמאנט די צוויי דאקטוירים וועלכע זאלען האבען בעהויפטעט אז די מיידלעך זענען מעהר גליקליך איידער זייערע פערהייראטע שוועסטער, און זי געהט מיט דער סברא אז די דאקטוירים זענען פולשטענדיג גערעכט: א מיידעל איז פריי זי קאן טון וואס איהר הארץ גלוסט, זי קאן לעבען ווי זי פערשטעהט און קיינער קאן איהר קיין דעה נישט זאגען.

און קיינער קאן דאס נישט אפלייקענען: פרייהייט איז דאך א זאך, פאר וועלכער מענשען גיבען זייער לעבען אוועק; גאנצע לענדער קומען אמאל אום דערפאר, וואס זיי פאדערען מעהר פרייהייט;; מענשען שטעלען זיך איין דאס לעבען ארונטערצוזעצען זייער דעספאטישען הערשער דערפאר, וואס ער וויל זיי נישט געבען די פערלאנגטע, געווינשטע פרייהייטען.

און וויפיל היימען ווערען צעבראכען און וויפיל קינדער ווערען פערי'תומ'ט דערפאר, וואס דער מאן וויל נישט געבען דער פרוי די פרייהייט וואס זי פערלאנגט, אדער די פרוי וויל האלטען איהר מאן אין א צוים.

מען דארף אפילו נישט דיסקוטירען די פראגע פון פרייהייט נאך דער חתונה. יעדער מענש ווייס, אז מען קאן נישט האבען ביידע זאכען אין איין צייט. מען קאן זיין אומפערהייראט און פולשטענדיג פריי, אדער מען קאן מוחל זיין די פרייהייט און זיין פערהייראט. ווען דער אומפערהייראטער שדכנט זיך נאר צו דער פרוי, אדער ווען די פרוי שדכנ'ט זיך צום מאן, דארף מען זיך שוין פון דעמאלט אן אפגעוואוינען ביסלעכווייז פון דער בחור'שער אדער מיידעלשער פרייהייט.

מיר רעדען דא וועגען פרייהייט און האבען אין זינען בלויז די פרייהייט, וואס א נישט-פערהייראטע מיידעל געניסט פון איהר מעהר איידער א פערהייראטער, אדער א בחור — מעהר איידער א פערהייראטער מאן.

אן אומפערהייראטע מיידעל קאן געהען וואוהין זי וויל און קאן צוריקקומען ווען זי וויל; זי קאן אפקאכען פאר זיך, וואס זי וויל און עסען ווען זי וויל;; זי דארף נישט ווארטען אויפ'ן מאן מיט'ן עסען און דארף נישט ווארטען אויף איהם נאכדעם, ווען ער עסט אפ און געהט ערגעץ אויף א קאנצערט, צי א פערזאמלונג, די פערהייראטע בעטראכט זי אפטמאל ווי אן ארעסטאנט און דער מאן פאר איהר טורמע-וועכטער, וואס היט איהר די טריט און האלט זי געפאנגען. איהר אינדיווידועל לעבען שעכט זי אפ אין יענעם מאמענט, ווען זי דערפיהלט, אז זי איז פערליבט, און אזוי איז זי שוין אפגעריסען פון איהר אינדיווידועל לעבען אלע איהרע יאהרען נאך דער חתונה.

פון אויבענאויף זעהט אזוי אויס דאס פרייע לעבען פון דער נישט-פערהייראטער פרוי און בחור. עס וואלט אבער געווען נאריש צו גלויבען, אז די פערהייראטע פרוי אדער דער פערהייראטער מאן איז אלעמאל אומצופרידען דערפאר, וואס ער אדער זי איז ווייניגער פריי. ווארים סיי דער מאן און סיי די פרוי האבען זיך דאך מיט פרייד און פערגעניגען אפגעזאגט פון זייער פרייהייט.

קיינער האט נישט געצוואונגען דעם בחור, אז ער זאל חתונה האבען און קיינער האט נישט געהייסען דעם מיידעל צו געהען צו דער חופה. מיט זייער גוטען ווילען האבען זיי דאס געטון. שפעטערס נאך: יעצעם טאג, ווען די חתונה איז פארגעקומען און ביידע האבען אונטערגעשריבען זייער בייעם פערשקלאפונגס-אקט, האט מען געפראוועט א שמחה, מען האט זיך געפרעהט און איינגעלאדען פריינט און בעקאנטע, אז זיי זאלען אויך אנטייל נעהמען אין דער שמחה.

צי האבען זיי דען נישט געוואוסט וואס זיי דערווארט נאך דער חתונה?

זיי האבען געוואוסט און זענען מיט פערגעניגען איינגעגאנגען דערויף.

די פערהייראטע פרוי זיצט אין שטוב און ווארט אויף איהר מאן, שפעטער זיצט זי און ווארט אויך אויף די קינדער.

איהר אומפערהייראטע שוועסטער שלעפט זי אין טעאטער אריין, צי א פערוויילונג, אדער צו א קארטענשפיל, אבער די פערהייראטע וויל נישט געהען און קאן נישט געהען, ווייל זי דארף קאכען, באקען, רוימען דאס הויז און צוגרייטען די שטוב פאר דעם מאן און די קינדער. זי וויל נישט געהען, ביי איהר איז דאך כלל נישט קיין זטורמע, נאר א פרייע, געראמע שטוב מיט א געליבטען מאן און מיט בעליבטע קינדער, פאר וועלכע זי איז גרייט צו טון אלץ אין דער וועלט. מיט זיי לעבט זי און מיט דעם נחת פון די קינדער, אדער מיט דער ליבע צו איהר מאן, שעפט זיך אויס איהר אינדיווידועל לעבען און אלע תענוגים.

די אומפערהייראטע שוועסטער איהרע קאן גאר נישט פיהלען דעם טעם פון אזא פערגעניגען צו זיין אין שטוב און פיהרען דאס באלעבאטישקייט.

מען האט שוין עטליכע מאל מיט ציפער בעוויזען, אז דער פערהייראטער מאן איז מעהר אמביציעז אין זיין ארבייט און די מעהרסטע ארויפגעארבייטע, וואס זענען דערפאלגרייך אין לעבען, זענען דוקא די פערהייראטע. עס איז די ליבע צו דער פרוי און צו די קינדער, וואס יאגט און טרייבט זיי צו זיין דערפאלגרייך. דער פערהייראטער מאן בעטראכט זיך אלס שקלאף. ער זעהט זיך נישט אלס ארעסטאנט; ער שטעלט זיך נישט אין דער לאגע פון דעם געצוימטען, נעבעך, וואס מוז אפגעבען רעכענונג, וואס מוז נעבעך ארבייטען שווערער פון דעם אומפערהייראטען בחור. עס איז ביי איהם א פערגעניגען צו זיין דער מאן פון זיין בעליבטער פרוי און דער פאטער פון זיינע חשוב'ע קינדער, וואס זענען ביי איהם געאכטעט און געקרוינט און אהן וועלכע ער וואלט שוין אפשר נישט געקאנט לעבען.

אין דעם טאן האבען טאקע גערעדט די אנדערע פרויען, וואס האבען זיך בעטייליגט אין דער דערמאנטער דיסקוסיע און וועלכע זענען נישט געווען איינשטימיג מיט דער אונפערהייראטער מיידעל.

אויך זייער אויספיהר איז געווען, אז א מענש קאן זיך נאר דעמאלט פיהלען ווי אן ארעסטאנט ווען מען ארעסטירט איהם געגען זיין ווילען, מען האלט איהם דארטען אונטער א שלאס און מען לאזט איהם נישט געניסען פון דער פרייהייט, וואס אנדערע קאנען זיך יא פערגינען. די פערהייראטע פרוי אבער פיהלט זיך זעהר גוט און גענוג פריי אונטער דעם שלאס אין דער קיך, צי ביים באלעבאטישקייט.

פערקעהרט גאר, די פערהייראטע פרוי, אויב זי האט נאר ליב איהר מאן און איהרע קינדער, איז כלל נישט מקנא קיינעם אויף זיין פרייהייט. די גאנצע פרייהייט זעהט זי אין דער היים, די גאנצע פרייד געניסט זי פון איהר מאן.

ווי מען קאן בכן זעהען איז עס שווער צו מאכען איין כלל פאר אלעמען. ביי איינעם קאן טאקע אויסקומען, אז נאר די אומפערהייראטע זענען גליקליך, און ביי אנדערע איז פערקעהרט: זיי זעהען זייער גאנץ גליק אינ'ם פערהייראטען לעבען, כאטש זיי זענען ווייניגער פריי.

ב. לערנער

ווידער א שוידערליכער מארד פון „געסטאפא"

אנטווערפען (יט"א). רייזענדע פון קעלן ערצעהלען, אז מיט איניגע טעג צוריק האט די „געסטאפא" געבראכט צו דער קעלנער יודישע קהלה א ארון פון צינק אין וועלכען עס איז געלעגען דער טויטער קערפער פון דעם 26-יאהריגען יודישען לערער פון דער יבנה שולע אין קעלן דר. לעווי, די פאליציי בעאמטע האבען בשום אופן נישט ערלויבט צו עפענען דעם ארון און האבען ערקלערט אז דר. לעווי איז געפונען געווארען א דערטרונקענער אין רהיין נישט ווייט פון גאדעסבערג ביי קעלן, די לוויה איז פארגעקומען אונטער דער אויפזיכט פון דער „געסטאפא".

יודיש-פוילישע מארק-הענדלער פראוויזאריש ערלויבט צו האנדלען אויף די מארק אין בעלג'יע

אנטווערפען (יט"א). אויף דער אינטערווענץ פון צענטראל קאמיטעט פון יודישען מארק-הענדלער פערבאנד האט די רעגירונג ערלויבט פראוויזאריש די פוילישע בירגער צו האנדלען אויף די מערק אין בעלגיען ביז צום אפשלוס פון די אונטערהאנדלונגען, וואס ווערען וועגען דעם ענין איצט גע-פיהרט צווישען פארשטעהער פון דער בעלגישער און פוילישער רעגירונג.